

Tavoitteena lukijoidensa näköinen lehti
Kanadan Sanomien lukijatutkimus

Viivi Pietiläinen

Opinnäytetyö
Journalismin koulutusohjelma
2013

<p>Tekijä tai tekijät Viivi Pietiläinen</p>	<p>Ryhmä tai aloitusvuosi 2008</p>
<p>Opinnäytetyön nimi Tavoitteena lukijoidensa näköinen lehti Kanadan Sanomien lukijatutkimus</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 67+1</p>
<p>Ohjaaja tai ohjaajat Kaarina Järventaus</p>	
<p>Siirtolaisille suunnatuilla sanomalehdillä on Kanadassa pitkät perinteet. Ensimmäiset kanadansuomalaisille tarkoitetut julkaisut näkivät päivänvalon jo 1900-luvun alussa. Lehtikentän uusinta antia edustaa vuonna 2012 perustettu Kanadan Sanomat, joka syntyi kahden eri lehden, Canadian Sanomien ja Vapaa Sanan, yhdistymisestä.</p> <p>Kanadan Sanomien alkutaipale oli kivinen. Lehden lukijat kommentoivat julkaisua kovin sanoin ja käänsivät sille selkänsä. Eräs selitys nuivalle suhtautumiselle löytyi Kanadan Sanomien tekijäpuolelta: Kukaan ei tiennyt, millaiselle ryhmälle lehteä tehdään. Niinpä lehden suuntaviivat olivat hukassa. Jotta tilanne olisi saatu korjattua, Kanadan Sanomat päätti perehtyä lukijoidensa toiveisiin ja toteuttaa helmikuussa 2013 lukijatutkimuksen.</p> <p>Kyselylomakkeet julkaistiin kolmessa eri muodossa: paperisina, sähköisinä sekä sanomalehteen painettuina. Aikaa kaavakkeiden täyttöön annettiin 18 päivää.</p> <p>Kyselyyn vastasi 79 henkilöä, mikä vastaa noin viittä prosenttia Kanadan Sanomien lukijoista. Valtaosa vastaajista oli Ontariossa asuvia eläkeläisiä. Eniten heitä asui Thunder Bayssä ja Suur-Toronton alueella. Kanadassa he olivat asuneet keskimäärin 45 vuotta. Kanadan Sanomia vastaajat seurasivat pääasiassa pysyäkseen selvillä kanadansuomalaisten asioista, saadakseen tietoa tulevista tapahtumista sekä seuratakseen Suomen asioita. Yksittäisistä juttutyypeistä ihmisiä kiinnostivat eniten siirtolaistarinat.</p> <p>Lehden sisältöä ja ulkoasua vastaajat pitivät pääosin toimivina. Pahiten närää aiheuttivat lehden hidas perilletulo sekä vanhentuneet jutut. Myös artikkeleiden suunnittelussa oli palautteen mukaan toivomisen varaa: alle viidennes vastaajista koki, että Kanadan Sanomien jutut oli tehty heitä varten. Lehden yleisarvosanaksi tutkimuksessa tuli kouluarvosana kahdeksan.</p> <p>Tulevaisuudessa Kanadan Sanomien suosiota voitaisiin parantaa laatimalla toimitukseen yhteiset pelisäännöt, kiinnittämällä enemmän huomiota lehden sisäiseen rakentamiseen ja juttujen oikeinkirjoitukseen, monipuolistamalla sisältöjä ja vaihtamalla lehden hinnoittelupolitiikkaa.</p>	
<p>Asiasanat lukemistutkimus, ulkosuomalaiset lehdet, kanadansuomalaiset, siirtolaisuus</p>	

Degree programme in Journalism

<p>Author Viivi Pietiläinen</p>	<p>Group or year of entry 2008</p>
<p>The title of thesis How to Better Serve Readers Case: A reader survey by <i>Kanadan Sanomat</i></p>	<p>Number of report pages and attachment pages 67+1</p>
<p>Advisor Kaarina Järventaus</p>	
<p>Finnish-Canadian newspapers have a long history. The first Finnish-Canadian journal <i>Aika</i> was founded in 1901. The latest newspaper <i>Kanadan Sanomat</i> was introduced in 2012 when two journals merged, <i>Canadian Sanomat</i> and <i>Vapaa Sana</i>.</p> <p>This bachelor's thesis examines the problems that this new weekly encountered. The aim of the study is to ascertain the reasons behind these problems and to find ways to improve <i>Kanadan Sanomat</i>. The first section of the thesis looks at the historical part that immigration played in Finnish-Canadian newspapers. The second section focuses on a reader survey <i>Kanadan Sanomat</i> conducted in February 2013.</p> <p>The questionnaire regarding this was published in three formats: online, printed and newspaper. The questionnaire was available for 18 days. A total of 79 persons – about five percent of <i>Kanadan Sanomat</i> readers – took part in the survey. Most of the respondents were pensioners living in Ontario, mainly in Thunder Bay or the Greater Toronto Area. On average, the respondents had lived in Canada for 45 years.</p> <p>According to the results the most common reasons that people read <i>Kanadan Sanomat</i> were the need to hear from other Finnish-Canadians, the desire to get information about upcoming events and the desire to get news from Finland. The most popular articles in the paper were stories considering Finnish expatriates.</p> <p>The reader survey suggested that the contents and the layout of <i>Kanadan Sanomat</i> were seen as quite functional. The most irritating things related to the paper had to do with the slowness of the post office and the dated news. There were some problems related to articles too; less than one-fifth of the respondents thought that the articles spoke to them personally.</p> <p>If <i>Kanadan Sanomat</i> wants to serve Finnish-Canadians better, it should make more standardized rules for its staff, diversify the paper's contents, clarify the structure of the journal and pay more attention to spelling in their articles. In addition, it should consider updating its price policy.</p>	
<p>Key words reader survey, journals of expatriate Finns, Finnish-Canadians, immigration</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Toimitukset kartalla	3
3	Toimeksiantajan esittely	4
3.1	Toimitusprosessista	5
3.2	Toimeksianto	6
3.3	Pari sanaa Kanadan postilaitoksesta	7
4	Mistä kanadansuomalaisissa lehdissä on kyse?	9
4.1	Siirtolaisuus	9
4.2	Suuntana Pohjois-Amerikka	10
4.3	Lehdet ryhmäidentiteetin luojina.....	11
4.3.1	Aika, kanadansuomalaisten lehtien edelläkävijä.....	12
4.3.2	Työkansa.....	13
4.3.3	Vapaus.....	14
4.3.4	Kanadan Sanomien edeltäjät.....	14
4.4	Kutistuva valikoima	16
4.4.1	Länsirannikon Uutiset.....	16
4.4.2	Uskonnolliset julkaisut.....	17
4.5	Lisälukemista naapurimaasta.....	18
4.6	Vaihtoehtoja verkosta	19
5	Tarkastelussa tutkimusmenetelmät	20
5.1	Kanadan Sanomien lukijat kartalle.....	20
5.2	Miniminä sata vastaajaa	21
5.3	Kyselytutkimuksen hyödyt ja haitat	22
5.4	Aiemmat lukijatutkimukset	23
6	Kysymysten laadinta	24
7	Kolme kaavaketta.....	26
7.1	Haasteellinen Webropol	26
7.2	Sanomalehden sivuille.....	27
7.3	Tulostintuskia.....	28
7.4	Lomakkeiden jakelu	28
7.5	Lukijoiden aktivointi	29

8	Tutkimusaineisto	30
9	Tulosten koonti	31
9.1	Ontariossa asuva eläkeläinen	31
9.2	Uskollista väkeä	32
9.3	Pummaajat puuttuivat.....	32
9.4	Risuja postille	34
9.5	Mennäänkö nettiin?.....	35
9.6	Olen Suomalainen	36
9.7	Tarinat kiinnostavat	38
9.8	Lukija on unohdettu.....	39
9.9	Hyvät tarinat.....	40
9.10	Tuoretta tilattu	41
9.11	Kannessa kaikki hyvin	41
9.12	Enemmän siirtolaistarinoita	44
9.13	Hyvä arvosana.....	46
10	Kehitysideoita	51
10.1	Lukijat ensin	51
10.2	Järjestystä sisältöön	52
10.3	Monipuolisuutta sisältöön	53
10.4	Yhteisöllisyys.....	53
10.5	Hintapolitiikka	54
11	Mahdollisia jatkotutkimuksia	55
12	Lukijatutkimuksen luotettavuudesta	56
12.1	Kuka vastasi?.....	57
12.2	Kävikö kato?	58
12.3	Riittävän hyvä tutkimus	59
13	Oma kehitys	60
14	Lopuksi.....	61
	Lähteet.....	62
	Liitteet.....	68
	Liite 1. Kyselylomake.....	68

1 Johdanto

Kanadansuomalaisilla sanomalehdillä on pitkä ja vaikuttava historia. Ensimmäinen Suomesta Kanadaan siirtolaisiksi suunnanneille ihmisille tarkoitettu lehti, utopiayhteisö Sointulasta tutun Matti Kurikan pyörittämä Aika, näki päivänvalon jo vuonna 1901 (Halminen 1936, 16–17; Metsäranta 1989a, 149). Myöhemmin lehtiperinne sai jatkoa muun muassa Canadian Uutisista ja sosialistisesta Työkansasta (Pilli 1982, 58, 95). Nykyään Kanadassa ilmestyy enää muutamia kanadansuomalaisia lehtiä. Niistä uusinta antia edustaa kesäkuussa 2012 perustettu Kanadan Sanomat.

Kanadan Sanomat syntyi kahden toisistaan poikkeavan julkaisun sulautumisesta yhteen. Toinen lehdistä oli vuonna 1931 perustettu, torontolaisten näkökulmaa painottava Vaapaa Sana. Thunder Bayn näkemyksiä edusti Canadian Uutisten raunioille 2000-luvulla syntynyt Aarre Ertolahden luotsaama Canadian Sanomat.

Kummallakin sanomalehdellä oli oma, noin tuhannen henkilön lukijakuntansa, josta uskollisimmat olivat seuranneet suosikkiaan jo vuosikymmenten ajan (Marttinen & Salminen 2012, 22, 25). Kun vanhat lehdet sitten katosivat ja tilalle tuli kaikille kanadansuomalaisille tarkoitettu julkaisu, lukijoiden tunteet nousivat pintaan. Ontarion keskiosissa asuvat ihmiset valittivat, että uusi lehti keskittyy liikaa torontolaisten asioihin. Torontolaiset puolestaan kritisoivat syrjäseutuja koskevien juttujen hallitsevaa asemaa ja englanninkielisten tekstien vähäisyyttä. Aiheiden valinnan lisäksi puutteita löytyi lukijoiden mielestä lehden ulkoasusta ja juttujen oikeinkirjoituksesta. Eräs miespuolinen henkilö esimerkiksi lähetti toimitukselle sähköpostiviestin, jossa hän kertoi lehden olevan aivan ”juosten kustun näköinen”.

E erityisen selkeästi lukijoiden tyytymättömyys kävi ilmi Thunder Bayssä, jossa työskentelin Kanadan Sanomien toimittajaharjoittelijana elokuun 2012 lopusta maaliskuun 2013 alkuun saakka. Siellä paikkakuntalaiset saattoivat soittaa toimitukseen tai marssia jopa paikan päälle antamaan palautetta lehti uudistuksesta. Toisin sanoen he tulivat huumata naama punaisena lehden työntekijöille.

Vihaisten vierailujen, äkäisten puhelinsoittojen ja kiukkuisten kirjelmien ohella ihmisten närkästyksen purkautui lehti boikottina. Yksistään Thunder Bayn alueella Kanadan Sano-

mat menetti parissa kuukaudessa useita kymmeniä lukijoita. Joulukuun alkuun mennessä 28 lukijaa oli jo irtisanonut tilauksensa ja irtonumeromyynti laskenut noin neljäkymmenellä kappaleella. Laskusuhdanne näkyi myös ilmoituspuolella. Kun vuonna 2011 Canadian Sanomiin tuli Thunder Baystä 65 joulutervehdystä, Kanadan Sanomat keräsi niitä vain 22. Kaikkinensa joulunumerossa ilmestyi viitisenkymmentä tervehdystä (mukaan ei ole laskettu yritysten lähettämiä mainoksia).

Vaikka osa negatiivisesta palautteesta selittyi muutosvastarinnalla, eräs syy lehden syök-
sykierteelle piili Kanadan Sanomien tekijäkaartissa. Lehdellä ei ollut päätoimittajaa, eikä kukaan tiennyt, keitä lehden lukijat olivat ja mistä he pitivät. Niinpä julkaisulta puuttui-
vat selkeät suuntaviivat. Jotta tilanne olisi saatu korjattua, oli keskityttävä olennaiseen ja kirkastettava, kenelle lehteä oikein tehdään. Vastauksen kysymykseen toivottiin löyty-
vän lukijatutkimuksesta.

Tässä opinnäytetyössä kerron, miten toteutin Kanadan Sanomien lukijatutkimuksen ja mitä kyselyn tulokset paljastivat. Samalla sivuan kanadansuomalaisen lehdistön historiaa ja sitä, mikä merkitys yhteisillä lehdillä on siirtolaisille.

2 Toimitukset kartalla

Kanadan Sanomien toimitustyön ymmärtämisen kannalta on hyvä tietää kaksi asiaa. Opinnäytetyössä mainittu Toronto on Kanadan itäosassa, Ontariojärven rannalla sijaitseva suurkaupunki, jonka alueella asui vuonna 2011 yli 2,6 miljoonaa ihmistä. Koko Suur-Toronton alueella asui lähes 5,6 miljoonaa ihmistä. Heistä 2 950 puhui äidinkielenään suomea. (Statistics Canada 2013a.)

Thunder Bay on Yläjärven rannalla sijaitseva pienehkö satamakaupunki. Vuonna 2011 siellä asui 121 596 ihmistä. Heistä suomenkielisiä oli 2 205. (Statistics Canada 2013b.) Matkaa Thunder Baystä Torontoon kertyy linnuntietä pitkin noin 920 kilometriä (Flightpedia 2013). Thunder Bay ja Toronto on merkitty oheiseen piirrokseen (Kuvio 1) muita kaupunkeja isommilla täplillä.

Kuvio 1. Thunder Bay ja Toronto kartalla (piirretty Google Maps -karttojen pohjalta)

3 Toimeksiantajan esittely

Kanadan Sanomat on kaikille kanadansuomalaisille tarkoitettu, 51 kertaa vuodessa ilmestyvä sanomalehti. Suomen ja muiden maiden asioista kertovien uutisten lisäksi se sisältää muun muassa matkareportaaseja, henkilöjuttuja, näytelmäarvioita, urheilu-uutisia ja uskonnollisia tekstejä. Maaliskuussa 2013 lehden levikki oli 1 476 kappaletta.

Lähtökohta Kanadan Sanomille syntyi vuonna 2005, kun Torontossa ilmestyvää Vapaa Sana -lehteä julkaiseva Vapaa Sana Press Limited osti Thunder Bayssä ilmestyvän Canadian Sanomat -viikkolehden. Uuden lehden suunnittelutyö ei tosin alkanut heti vaan vasta elokuussa 2011. Käytännön toteutus käynnistyi keväällä 2012. (Korhonen, T. 23.1.2013.)

Syy siihen, miksi Vapaa Sana ja Canadian Sanomat päätettiin yhdistää toisiinsa, löytyy Vapaa Sana Press Ltd:n hallituksen puheenjohtaja Tommi Korhosen mukaan lehtien rahahuolista.

Lehtitalon, kustantajan talous oli niin tiukilla, ettei siinä ollut mitään muuta vaihtoehtoa kuin ruveta tekemään hommia. (---) En mä näe, että jos ei sitä [Vapaata Sanaa ja Canadian Sanomia] ois yhdistetty viime kesänä, että olis kumpaakaan lehteä tämän vuoden loppuun mennessä olemassakaan. (Korhonen, T. 23.1.2013.)

Korhosen (23.1.2013) mukaan Kanadan Sanomien sisällön suunnitteluun ei ollut mitään ylhäältä määrättyä linjaa, vaan vastuu päätösten tekemisestä lepäsi puhtaasti Vapaa Sanan ja Canadian Sanomien tekijätiimien harteilla.

Isona ohjelankana on, että tästä tulee yhdistetty kanadansuomalaisten lehti ja tehdään siitä mahdollisimman paras. Ja sitä mukaa, kun tulee palautetta, niin korjataan. Eikä ollut mitään tällöistä monumentaalista suunnittelua. (---) Kaikilla oli yhtenäinen sana-arvo ja sananpaino. (Korhonen, T. 23.1.2013.)

Lehden ulkonäön suunnitteluun osallistui kolmihenkinen tiimi, johon kuului Tommi Korhosen ja Vapaa Sana -lehden silloisen toimitusharjoittelijan lisäksi Kanadan Sanomien uusi taittaja. Canadian Sanomien ja Vapaa Sana -lehden taittajat jäivät keskustelujen ulkopuolelle. (Penttinen, O. 20.2.2013.) Aikaa visuaalisen ilmeen valmisteluun oli varattu viikon verran.

”Tavattiin maanantaina. Torstaina mulla oli ensimmäiset versiot ja sitten seuraavana maanantaina oli viimeinen versio. (---) Ja sitte rupesin taittamaan heti sen jälkeen tota ensimmäistä numeroo.” (Penttinen, O. 20.2.2013.)

Maailmaan Kanadan Sanomien ensimmäinen numero tupsahti kesäkuussa 2012. Se sisälsi joitain vanhoista lehdistä tuttuja palstoja, kuten valuuttakurssin ja hengellisiä asioita käsittelevät uskontosivut. Horoskoopit, aivopähkinät ja nykysanojen selitykset kuuluivat puolestaan niihin lukuisiin vakiopalstoihin, jotka eivät syystä tai toisesta päässeet mukaan.

Kanadalaisista yleissanomalehdistä Kanadan Sanomat eroaa painotuksensa perusteella. Koska lehden kohderyhmänä ovat siirtolaiset ja heidän sukulaisensa, lehden sivuilla on paljon kanadansuomalaisia koskevia juttuja, kuten artikkeleita siirtolaisten järjestämistä tempauksista ja konserteista. Ihmisten elämäntarinoita esitellään Siirtolaisena Kanadasa -juttusarjassa. Mainoksissa esiintyvät lähinnä kanadansuomalaisten omat yritykset. Yhteisistä riennoista kiinnostuneita lukijoita palvelevat suomalaisten seurakuntien kirkkokalenterit sekä lehden yleinen tapahtumakalenteri.

Verkon puolella Kanadan Sanomiin voi törmätä useassa eri yhteydessä. Lehdellä on omat Facebook-sivut, minkä lisäksi se on esillä Finnishcanadian.com-nettiportaalissa. Portaalista löytyy muun muassa Kanadan Sanomissa ilmestyneitä pääkirjoituksia. Niiden julkaiseminen on toimittajaharjoittelijoiden vastuulla.

3.1 Toimitusprosessista

Helmikuussa 2013 Kanadan Sanomien parissa työskenteli puolisen tusinaa henkilöä: kaksi toimittajaharjoittelijaa, kaksi toimistosihiteeriä, yksi taittaja ja kourallinen avustajia. Lisäksi urheilupalstalla, Toronton asioita käsittelevillä Toronto-sivuilla sekä eri lähteistä poimittuja uutisia esittelevillä Suomesta ja maailmalta -sivuilla oli omat tekijänsä.

Lehden teko oli verrattain haasteellista, sillä Kanadan Sanomilta puuttui päätoimittaja. Lisäpulmia koitui siitä, että Kanadan Sanomien työväki oli levittäytynyt ympäri Kanadaa. Toronton ja Thunder Bayn konttoreissa istui kummassakin yksi toimittajaharjoitte-

lija ja toimitussihteeri. Taittäjä ja vakiopalstojen pitäjät tekivät töitään toimitusten ulkopuolella. Lehdellä ei ollut toimituskokouksia eikä säännöllisiä palavereita. Niinpä kenelläkään ei ollut täydellistä kuvaa siitä, mitä materiaalia mihinkin numeroon oli tulossa. Yhteydenpitoon eri toimistojen ja ihmisten välillä käytettiin pääasiassa sähköpostia. Tosin silloin tällöin joku saattoi tarttua puhelimeenkin.

Lehteen tulevien materiaalien jakamiseen ja kokoamiseen käytettiin Dropbox-palvelua. Juttujen deadlineksi oli määrätty perjantai, mutta käytännössä esimerkiksi näytelmäarvioiden ja tapahtumauutisten palautus venyi usein maanantaille. Lisäksi avustajien jutut saattoivat tulla milloin sattuu. Taittäjä laittoi lehden itsenäisesti kokoon joko viikonloppuna tai maanantai-illan aikana. Koska työn piti olla jo tiistaina painossa, taiton tarkistaminen jäi usein liian vähälle. Sen seurauksena esimerkiksi tekijätiedot menivät välillä väärin, tärkeät artikkelit tippuivat lehdestä, kuvatekstit jäivät kuvitta ja osa jutuista ilmestyi vahingossa kahteen kertaan. Myös artikkeleiden sijoittelussa oli ongelmia. Esimerkiksi kerran uskontosivuille eksyi seurakuntauutisen sijasta juttu lihakauppiaiden tempauksesta. Toisella kertaa kuolinilmoitusten keskellä komeili murhauutinen.

Osa kummallisuuksista saatiin kuriin, kun toimittajaharjoittelijat loivat vuoden 2012 lopussa Kanadan Sanomille sisäisen selkärangan ja järjestelivät Dropboxia. Kun jutut tallennettiin suoraan niiden omille sivuille, taittäjän ei tarvinnut enää yksinään miettiä, mikä artikkeli kuuluu minnekin. Myöhemmin toimintaa tehostettiin vielä numeroimalla jutut sen mukaan, miten tärkeää niiden ilmestyminen lehden uusimmassa numerossa oli. Arvoasteikon häntäpäähän jääneet tekstit oli lupa jättää kokonaan käyttämättä.

3.2 Toimeksianto

Sisällysluettelon luonti ja numerojärjestelmään siirtyminen eivät riittäneet tekemään Kanadan Sanomista huippulehteä. Kehitystarpeita oli edelleen. Ongelmien ratkaisemiseksi aloin suunnitella lukijatutkimuksen toteuttamista. Kyselyn kautta toimitus saisi arvokasta tietoa lehden lukijoista ja heidän kiinnostuksensa kohteista. Samalla ihmisille tarjoutuisi tilaisuus tulla kuulluiksi ja vaikuttaa Kanadan Sanomien kehittämiseen.

Kysyin Tommi Korhoselta, voisinko tehdä lukijatutkimuksen opinnäytetyönäni. Ilok-
seni hän vastasi myöntävästi. Keskustelumme pohjalta lukijatutkimuksen tärkeimmät
tehtävät tiivistyivät kolmeen seikkaan:

1. Selvittää, keitä Kanadan Sanomien lukijat todella ovat.
2. Selvittää, mitä mieltä ihmiset ovat nykylehdestä.
3. Selvittää, miten lehteä voitaisiin parantaa.

3.3 Pari sanaa Kanadan postilaitoksesta

Suomessa on totuttu pitämään itsestäänselvyytensä, että tiistain lehti kolahtaa postiluu-
kusta tiistaina eikä vasta seuraavan viikon maanantaina. Kanadassa tilanne on toinen.
Maan postilaitoksen sivuilta löytyvästä taulukosta selviää, että lehden toimittaminen
paikkakunnalta toiselle voi kestää viikkokausia. Esimerkiksi julkaisun matka Torontosta
Kanadan länsilaidalla sijaitsevaan Vancouveriin vie postin arvioiden mukaan kahdeksan
päivää. (Canada Post 2013.) Tosin välimatkaakin on taitettavana yli kolmetuhatta kilo-
metriä (DistanceFromTo 2013).

Entinen Canadian Sanomat painettiin suoraan Thunder Bayssä, jolloin paikalliset lukijat
pääsivät selailemaan lehden uusinta numeroa jo seuraavana päivänä siitä, kun se oli tul-
lut painosta. Muualla asuville tilaajille lehti saapui pienellä viiveellä. Canadian Sanomien
ja Vapaa Sanan yhdistymisen jälkeen tilanne muuttui dramaattisesti. Painopaikka siirtyi
Torontoon ja lehden toimitus lukijoille alkoi takkuilla. Erään Vancouverin kupeessa
asuvan tilaajan mukaan hänen lehtensä tulevat nykyään perille vasta noin kuukausi sen
jälkeen, kun ne ovat ilmestyneet.

Vaikka lehden postitus ei sinänsä kuulu lehden toimitusprosessiin, postinkulku vaikut-
taa suuresti siihen, millaiseksi ihmiset Kanadan Sanomat kokevat. Lukijoille on aivan
sama, johtuuko lehden matelu kaluston hajoamisesta, työhönsä kyllästyneestä postinja-
kajasta vai töpänneestä toimittajasta. Lopputulos on kuitenkin aina sama: kun lehti saa-
puu perille, sen sisältämät uutiset ja mainokset ovat jo vanhentuneet. Ongelma syö Ka-
nadan Sanomien uskottavuutta ja voi ajaa tilaajia tiehensä. Muutama Thunder Bayn
alueella tapaamani lukija ilmoitti suoraan, että oli joko jo päättänyt lopettaa tilauksensa

tai ainakin harkinnut sen lopettamista. Vaikka postitusta ei ollut tarkoitus käsitellä luki-
jatutkimuksessa, näytti todennäköiseltä, että aihe saisi osansa vastaajien kommentteista.

4 Mistä kanadansuomalaisissa lehdissä on kyse?

Kanadan Sanomia ja sen kokemia vaikeuksia on helpompi ymmärtää, kun tietää, millaisista lähtökohdista lehti ponnistaa. Siksi onkin tärkeää määritellä, mistä kanadansuomalaisuudessa ja siirtolaisille suunnatuissa lehdissä on pohjimmiltaan kyse. Seuraavissa alaluvuissa tehdään pikaretki kanadansuomalaisen lehdistön historiaan. Samalla käydään lävitse, mikä merkitys yhteisöjen lehdillä on niiden jäsenille. Sitä ennen tutustutaan kuitenkin siirtolaisuuden käsitteeseen.

4.1 Siirtolaisuus

Siirtolaisuudella tarkoitetaan ratkaisua, jossa ihminen omasta halustaan muuttaa ulkomaille. Terminä siihen sisältyy maastamuuton lisäksi toiseen maahan asettuminen sekä paluumuutto takaisin. *Siirtolaisiksi* kutsutaan maasta- ja maahanmuuttajia. *Maastamuuttajat* ovat tilastoissa henkilöitä, jotka muuttavat vähintään vuodeksi ulkomaille. *Maahanmuuttajat* ovat puolestaan maastamuuttajien vastakohta – toisin sanoen maastamuuttajat kohdemaan näkökulmasta katsottuna. (Korkiasaari 1989, 2.)

Perinteisesti siirtolaisten on ajateltu jäävän pysyvästi ulkomaille. Nykyään käsitteen alle voidaan kuitenkin lukea myös niin sanotut *kausisiirtolaiset*, jotka viettävät vain osan vuodesta ulkomailla. Tällaisia ”muuttolintuja” ovat muun muassa pakkasta pakoilevat eläkeläiset, jotka lentävät talven tullen Välimeren lämpöön. (Korkiasaari 2003, 6.)

Entisaikaan siirtolaisiksi päätyivät lähinnä heikosti koulutetut ihmiset, jotka toivoivat lyövänsä ulkomailla rahoiksi. Sittemmin maailmalle ovat lähteneet pääasiassa vain korkeakoulutetut henkilöt, joiden tarkoituksena on ollut haistella maailman tuulia. Syitä siirtolaisuuden muutoksiin on ollut Korkiasaaren (2003) mukaan kaksi: Ensinnäkin Suomen elintaso on noussut vuosien saatossa, eikä onnea ole tarvinnut lähteä etsimään kotimaan rajojen ulkopuolelta. Toisekseen työelämän vaatimukset ovat kiristyneet, eikä kieli- ja ammattitaidottomille suomalaisille ole ollut maailmalla kysyntää. (Korkiasaari 2003, 6.)

Ajatuksellisesti suomalaisten suuret siirtolaisaallot ovat jakaantuneet kahtia. Ennen maailmansotia ihmiset lähtivät sankoin joukoin Pohjois-Amerikkaan. 1950-luvulla tuli

Ruotsin vuoro. (Korkiasaari 2003, 2.) Vuosina 1860–2010 Ruotsi houkutteli Suomesta maaperälleen noin 620 000 siirtolaista. Yhdysvaltoihin muutti vastaavana aikana noin 329 000 suomalaista. Kanadan uudeksi kotimaakseen valitsi noin 94 000 Suomen kansalaista. Muualle maailmaan lähti 315 500 suomalaista. (Siirtolaisuusinstituutti 2011.)

Luvut eivät ole tarkkoja, sillä siirtolaisuuden tilastointi aloitettiin Suomessa vasta 1880-luvulla. Tuolloin papereihin merkittiin tosin vain Vaasan ja Oulun lääneistä lähteneet henkilöt, jotka hankkivat itselleen Amerikkaa varten passin. Passittomat ja muihin maailmankolkkiin lähteneet ihmiset jäivät siis kokonaan rekisteröimättä. Kattava tilastointi aloitettiin vuonna 1924. (Korkiasaari 1989, 3.) Viimeisen sadan vuoden aikana ulkomaille on muuttanut yhteensä noin miljoona suomalaista (Korkiasaari 2003, 2).

4.2 Suuntana Pohjois-Amerikka

Korkiasaaren (2003, 3) mukaan ensimmäiset suomalaiset suuntasivat Pohjois-Amerikkaan jo 1600-luvulla. Varsinaisesti virtaus Kanadaan alkoi kuitenkin vasta 1880-luvulla (Metsäranta 1989b, 15). Tuolloin matkaan lähti väkeä etenkin Pohjanmaalta (Bell 1989, 11; Korkiasaari 2003, 4). Töitä siirtolaiset saivat muun muassa rautatien parista sekä kaivoksista. (Halminen 1936, 4–5, 8).

Vaikka osa suomalaisista vaihtoi maisemaa Venäjän sortotoimenpiteiden takia, suurin syy muuttoliikkeelle löytyi yhteiskunnan muutoksista. Väestön lisääntyessä kaikille halleille ei enää riittänyt maata viljeltäväksi. 1800-luvun lopulla jo peräti neljäkymmentä prosenttia maaseudun asukkaista oli peltoja vailla. Näiden ihmisten oli hankittava leipänsä jollain muulla tavoin kuin savikkoja kuokkimalla. Koska Suomesta ei löytynyt riittävästi töitä, ihmiset lähtivät etsimään onneaan merten takaa. Ennen ensimmäisen maailmansodan alkua Pohjois-Amerikkaan suuntasi arviolta 330 000–370 000 suomalaista. Suurin osa heistä tosin päätyi Kanadan sijasta Yhdysvaltojen puolelle. (Bell 1989, 11–13; Korkiasaari 2003, 3–4.)

Vuoteen 1891 mennessä Kanadaan oli muuttanut arviolta 600 suomalaistaustaista ihmistä. Aikavälillä 1897–1914 heidän määränsä kasvoi reilulla 22 000:lla. (Metsäranta 1989b, 15–16.) Todellinen ryntäys Kanadaan koettiin 1920-luvulla, kun Yhdysvallat alkoi valikoida aiempaa tarkemmin, millaisia siirtolaisia se maaperälleen haluaa. Rajoi-

tusten seurauksena vaahteralipun maahan virtasi kymmenessä vuodessa yli 32 000 suomalaista. Sitten Kanadakin alkoi seuloa tulijoita. 1930-luvulla maahan olivat tervetulleita lähinnä vain maatyöläiset ja naispuoliset kotiapulaiset. Kun Kanadan portit aukaistiin vuonna 1947 uudelleen, maahan alkoi taas virrata suomalaisia. 1950-luvulla tulijoita oli yli 14 000. (Korkiasaari 1989, 31–32.)

Valtaosa suomalaisista asettui asumaan Ontarioon. Suosittuja kohteita provinssissa olivat muun muassa kaivoskaupungit ja rautatie- ja metsäteollisuuskeskukset, kuten Sudbury, Timmins ja Thunder Bay. Myös Toronton kaltaiset isot kaupungit vetivät hyvin väkeä. Ontarion kanssa suosioita kilpaili Brittiläinen Kolumbia. Siellä ihmiset parveilivat lähinnä Vancouverin ympäristössä, josta löytyi töitä muun muassa hiilikaivoksista ja metsätyömailta. (Korkiasaari 1989, 32.)

Nykyään Pohjois-Amerikka ei vedä enää siirtolaisvirtoja. Kanadalaislähteiden mukaan Kanadaan muutti vuosina 1991–2006 vain 960 Suomessa syntynyttä henkilöä (Statistics Canada 2010b). Tilastokeskuksen arvio on hivenen suurempi. Sen mukaan matkaan lähti 1 204 suomalaista. (Tilastokeskus 2012.) Vuosina 2007–2011 Kanadaan muutti 686 suomalaista (Tilastokeskus 2012). Vuonna 2006 Kanadassa asui arviolta 131 040 kanadansuomalaista. Heistä noin 30 200 oli molempien vanhempiensa puolelta suomalaisia. (Statistics Canada 2010a.) Kanadansuomalaisille lehdille löytyi siis – ja löytynee edelleen – runsaasti potentiaalisia lukijoita.

4.3 Lehdet ryhmäidentiteetin luojina

Miksi kanadansuomalaisten ajatellaan sitten kaipaavan omia, juuri heille suunnattuja julkaisuja? Yksi selitys löytyy viestinnän yhteisyysmallista. Sen mukaan viestintä on keino ilmaista ja ylläpitää yhteenkuuluvuuden tunnetta. (Nieminen & Pantti 2005, 145.) Media vaikuttaa myös siihen, miten ihmiset rakentavat omia *identiteettejään* eli yrittävät vastata kysymykseen siitä, keitä he oikein ovat. Tällöin tärkeitä asioita ovat yhtäältä samaistuminen tiettyihin ryhmiin ja toisaalta erottautuminen muista ryhmistä. (Nieminen & Pantti 2005, 18.)

Henriikka Hoffrénin (2000) pro gradussa *etnisellä identiteetillä* tarkoitetaan ihmisen käsitystä itsestään jonkin tietyn kulttuuriryhmän, kuten Suomesta muuttaneiden siirtolais-

ten, jäsenenä. Ryhmäläisiä yhdistäviä tekijöitä ovat muun muassa heidän käyttämänsä kieli sekä yhteiset riennot, jotka kumpuavat heidän omasta alkuperästään ja kulttuuristaan. (Hoffrén 2000, 37.) Työssään Hoffrén viittaa teoksiin, joiden mukaan etnisen identiteetin merkitys korostuu silloin, kun ihmisen vakiintunut käsitys omasta itsestä joutuu esimerkiksi ulkomaille muuton takia uhatuksi. Turvatakseen oman selustansa ihmiset saattavat alkaa korostaa omia perinteitään ja tapojaan sekä ryhtyä rakentamaan ympärilleen kopiota entisestä kotimaastaan. Lisäksi he kaipaavat identiteettinsä ylläpitämiseksi erilaisia viestintäkanavia. (Hoffrén 2000, 38, 40–41.)

Ei liene mikään ihme, että kanadansuomalaiset lehdet ovat perinteisesti olleet juuri mehen n nostatukseen tarkoitettuja poliittisesti värittyneitä julkaisuja. Niistä ensimmäisen nousu ja tuho liittyvät ihanneyhteisö Sointulan vaiheisiin

4.3.1 Aika, kanadansuomalaisten lehtien edelläkävijä

Siirtolaisten elämä Kanadassa ei ollut 1800- ja 1900-luvun taitteessa helppoa. Monet suomalaisista päätyivät olosuhteiden pakosta ahertamaan kaivoksiin, joissa oma henki oli heitollaan. Lisäksi harmina olivat työnantajat, jotka polkivat alaistensa oikeuksia. (Halminen 1936, 10–13.)

Lopulta kanadansuomalaiset kaivostyöläiset saivat huonoista työoloista tarpeekseen ja alkoivat suunnitella oman ihanneyhteisön, Sointulan, perustamista. Siellä jokaiselle rakennettaisiin yhteisvoimin oma koti ja jokaisella olisi mahdollisuus kehittää ”niitä avuja ja niitä arvoja, jotka estävät ihmisen itsensäilytysvaiston kehittymisen eläimelliseksi ahneudeksi”. Tämän tavoitteen toteutumiseksi kanadansuomalaiset ottivat yhteyttä Australiassa asuvaan Matti Kurikkaan, jota he pitivät työväen oikeuksien puolustajana. Kurikka tulikin siirtolaisten avuksi ja osallistui sekä Sointulaa puuhaavan Kalevan Kansa-osuuskunnan perustamiseen että siirtokunnalle hankittavan maapalan etsimiseen. (Halminen 1936, 10–14.)

Sointulan tukikohdaksi valikoitui Vancouverin lähistöllä sijaitseva, valtion omistama Malcom Island eli Malkosaari. Sen hankintaprosessi kesti kuitenkin niin kauan, että Kurikalta oli loppua kärsivällisyys kesken, ja hän uhkasi lähteä Yhdysvaltoihin toimittamaan Lännetär-lehteä. Jotta mies ei olisi livistänyt tiehensä, hänelle päätettiin perustaa

oma lehti. Nimeksi uudelle julkaisulle tuli Aika. Sen ensimmäinen numero ilmestyi toukokuussa 1901. (Halminen 1936, 14–17.) Pituutta lehdellä oli neljän sivun verran (Pilli 1982, 42).

Ajan kautta Kurikalla oli mahdollisuus ilmaista itseään ja julistaa ihanneyhteisön aatteita. Välillä miehen tekstit olivat kuitenkin niin villejä, että Kurikkaa itseäänkin hirvitti. Niinpä hän pyysi avukseen toista toimittajaa, joka voisi toimia ikään kuin hänen” jarrumiehenään”. Lisäksi apuri takaisi, että lehdestä tulisi aiempaa monipuolisempi. (Halminen 1936, 20–21; Pilli 1982, 44.)

Vuonna 1904 Aika tuli sisäisten riitojen ja taloudellisten ongelmien takia tiensä päähän (Metsäranta 1989a, 149; Pilli 1982, 49). Se ei siis ehtinyt päästä edes esikouluikänsä, ennen kuin se jo kuoli ja kuopattiin. Huonosti kävi myös Sointulaa luotsaavalle Kalevan Kansalle. Sen taival päättyi vuonna 1905 (Halminen 1936, 77).

4.3.2 Työkansa

Ajan kuoleman jälkeen kanadansuomalaiset joutuivat tyytymään amerikansuomalaisiin lehtiin, kuten Amerikan Työmieheen ja Raivaajaan. Paikallista väriä julkaisuihin toivat Port Arthurin (nykyään Thunder Bay) työväenyhdistys Imatra #9:n asioita koskevat kirjoitukset. Niiden laatimisesta vastasi yhdistyksen valitsema kirjeenvaihtaja. (Metsäranta 1989a, 149.)

Vuonna 1907 työväenyhdistys perusti lopulta oman kustantamon, joka kantoi nimeä Finnish Publishing Company (FPC). Samana vuonna kustantamo pyöräytti ulos Työkansan ensimmäisen numeron. Työkansa oli aluksi kerran viikossa ilmestyvä sanomalehti. Myöhemmin sen julkaisutahti kasvoi kahteen numeroon viikossa. (Metsäranta 1989a, 150.) Vappuna 1912 Työkansasta tehtiin päivälehti. Tämä oli virhetikki, sillä muutoksen myötä lehden kulut kasvoivat niin suuriksi, etteivät tulot riittäneet kattamaan niitä. (Raivio 1975, 429.)

Rahaa Työkansa yritti kerätä julkaisemalla muun muassa Työkansan Nuolta ja Airutta sekä myymällä Työkansan Asiamiesten Aapista. Lisäksi lehti pyysi apua Canadian Suomalaiselta Sosialistijärjestöltä, jonka äänenkannattajaksi se oli valjastettu vuonna 1914.

(Pilli 1982, 62; Raivio 1975, 429–430.) Hätätoimenpiteet eivät riittäneet ja lehti teki konkurssin. Työkansan viimeinen numero ilmestyi 15. kesäkuuta 1915. (Raivio 1975, 431.)

4.3.3 Vapaus

Työkansan kaatumisen jälkeen lukijoiden oli turvauduttava taas naapurimaan julkaisuihin. Tämä tuntui sosialismia kannattavista kanadansuomalaisista harmilliselta, sillä amerikansuomalaiset lehdet oli suunnattu – yllätys, yllätys – amerikansuomalaisille, eivätkä lehtien toimittajat tunteneet Kanadan oloja. Kaiken lisäksi julkaisujen tilaamisesta tuli pian mahdotonta. Vuonna 1917 Kanadan hallitus näet kielsi Yhdysvalloissa ilmestyvien työväenlehtien tuonnin maahan. Jotta siirtolaisilla olisi riittänyt luettavaa, Kanadaan päätettiin perustaa Vapaus-niminen lehti. Sen ensimmäinen numero ilmestyi 6. marraskuuta 1917. (Raivio 1975, 431–432.)

Lehden taival oli jäädä lyhyeksi, sillä syyskuun 25. päivä 1918 Kanadan hallitus päätti lakkauttaa kaikki vallankumoukselliset järjestöt. Viikon sisällä myös kaikki vihollismaiden kielillä painettavat lehdet joutuivat pannaan. Sen seurauksena Vapaus joutui keskeyttämään toimintansa yli puoleksi vuodeksi. (Raivio 1975, 433.) Kokonaan lehti hävisi maailmankartalta vuonna 1990 (Multicultural Canada 2013). Sitä ennen se ehti tosin yhdistyä kaunokirjallisen Liekki-lehden kanssa ja muuttaa nimensä pariin eri otteeseen (Multicultural Canada 2013; Raivio 1975, 437, 439).

Vapaus oli koko elämänsä ajan neuvostoliittolaismielinen julkaisu. Sen taustalla vaikutti kommunistinen Canadian Suomalainen Järjestö. (Pilli 1982, 156; Raivio 1975, 436–437.) Talvi- ja jatkosodan aikana lehti toivoi, että Suomi häviäisi ja jäisi Neuvostoliiton jalkoihin (Raivio 1975, 436).

4.3.4 Kanadan Sanomien edeltäjät

Maltillisempien lukijoiden onneksi Vapaus ei ollut 1910-luvulla ainoa suomenkielinen paikallisjulkaisu. Vuonna 1915 Port Arthuriin syntyi näet maailman ensimmäinen sitoutumaton kanadansuomalainen viikkolehti, Canadian Uutiset. Canadian Uutisten taustalla vaikutti joukko kauppiaita, jotka toivoivat lehdeltä vetoapua tuotteidensa myyntiin. Virallisesti lehden tehtävänä oli valistaa kanadansuomalaisia heidän oikeuksistaan, paran-

taa suomalaisten ja kanadalaisten välistä yhteisymmärrystä sekä opastaa lukijoita olemaan kunnollisia Kanadan kansalaisia. (Kajorinne 2006, 21–22.)

Lehden loppu koitti nimellisesti vuonna 2000. Tosiasiassa sen tarina sai jatkoa jo seuraavana keväänä, kun Canadian Uutisten entinen työntekijä Aarre Ertolahti perusti lehden pohjalle oman julkaisunsa Canadian Sanomat. (Kajorinne 2006, 21.) Se ilmestyi alussa kerran viikossa. Myöhemmin julkaisutahti hidastui kahteen numeroon kuukaudessa.

Vuonna 1931 Canadian Uutiset sai itselleen haastajan uudesta Vapaa Sana -lehdestä. Kilpailijan synty linkittyy Canadian Suomalaisen Järjestön (CSJ) ja Kanadan kommunistisen puolueen välille vuonna 1929 puhjenneisiin erimielisyyksiin. (Pilli 1982, 215–216.)

Sosiaalifasistiksi leimattu Vapauden toimittaja Bruno Tenhunen sai vuonna 1931 lähtöpässit sekä työstään että lehteä hallinnoineesta Canadian Suomalaisesta Järjestöstä. Samoihin aikoihin CSJ:stä erotettiin Tenhusen kollega, toimittaja Reynold Pehkonen. (Toiviainen 2008, 64.)

Tenhunen ja Pehkonen olivat osa joukkoa, joka hääri 1930-luvun alussa perustetun osuusliike Co-Optasin taustalla. Osuustoimintaväki piti keskenään kokouksia, joissa se suunnitteli oman järjestön ja lehden perustamista. (Toiviainen 2008, 64–65.) Syksyllä 1931 maailmaan putkahtikin Canadian Suomalainen Työväen ja Farmariliitto. Sen äänitorven, Vapaa Sanan, perustamisesta päätettiin saman vuoden lokakuussa. Lehden ensimmäinen numero ilmestyi 22. joulukuuta 1931. (Pilli 1982, 218–219; Toiviainen 2008, 65.)

Pehkosen toimittama Vapaa Sana oli taipaleensa alussa aatteellinen lehti, joka protestoi näkyvästi Kominternia (maailman kommunististen puolueiden yhteistyöjärjestö) vastaan. Pesäero kommunisteihin näkyi muun muassa siinä, että Pehkonen uskoi työläisten aseman parantuvan koulutuksen ja politiikan avulla, ei verta vuodattamalla. (Toiviainen 2008, 66.) Myöhemmin lehti hellitti linjaansa ja siitä tuli sitoutumaton (Raivio 1975, 439).

Vuoteen 1936 asti Vapaa Sanan julkaisusta vastasi Osuustoiminnallinen Kustannusliitto (Pilli 1982, 219). Sen jälkeen lehti muuttui osakeyhtiöksi. Nimeksi yhtiölle tuli Vapaa Sana Press Limited. Vuonna 1937 Vapaa Sana osti Toronton Viikko-Uutiset ja kohosi Kanadan suurimmaksi suomenkieliseksi lehdeksi. Toisen maailmansodan aikoihin Vapaa Sanan levikki oli yli 6 000 kappaletta. (Toiviainen 2008, xi, 68, 70.) Keväällä 2012 se oli enää 1 096.

4.4 Kutistuva valikoima

Vuosien saatossa siirtolaiset ovat saaneet seurata Vapaa Sanan ja Canadian Uutisten ohella lukuisia kanadansuomalaisia julkaisuja, kuten Nuori Kanada -lehteä ja kirkollista Canadian Viestiä (Pilli 1982, 250, 256). Nykyään valikoima on kutistunut muutamaankin lehteen. Lehdistä kaksi, Isien Usko ja Todistaja, on uskonnollisia julkaisuja. Kolmas, Länsirannikon Uutiset, on Vancouver Finlandia Club -yhdistyksen jäsenlehti.

Vaikka kolmikko ei kilpaile suoraan Kanadan Sanomien kanssa lukijoista, julkaisujen lähempi tarkastelu on aiheellista. Lehdet esimerkiksi sisältävät jonkin verran juttuja paikallisista ihmisistä ja tarjoavat tätä kautta siirtolaisille keinon tuntea yhteenkuuluvuutta muiden kanadansuomalaisten kanssa. Lisäksi ne kamppailevat samanlaisten ongelmien kanssa kuin Kanadan Sanomat. Haastajia lehdille löytyy naapurimaiden ohella verkosta.

4.4.1 Länsirannikon Uutiset

Länsirannikon Uutiset (West Coast News) on 1970-luvun puolivälissä perustettu, Vancouver Finlandia Club -yhdistyksen julkaisema lehti. Se ilmestyy yksitoista kertaa vuodessa ja sisältää muun muassa tapahtumakatsauksia, pakinoita ja siirtolaisten tarinoita. Pääpaino sisällössä on avustajien kirjoittamissa jutuissa. Niistä osa on kirjoitettu suomeksi, osa englanniksi. Lehden päätoimittajana toimii Marja-Liisa Hassinen. (Länsirannikon Uutiset 2012a; Länsirannikon Uutiset 2012b; Länsirannikon Uutiset 2012c; Vancouver Finlandia Club 2010.)

Lehti tulee automaattisesti Vancouver Finland Club -yhdistyksen jäsenille, mutta sen voi myös tilata erikseen. Tällöin lehden vuosikerrasta pitää pulittaa 40–50 dollaria. (Länsirannikon Uutiset 2012c.) Vuonna 2011 lehden painos oli noin 800 kappaletta (Marttinen & Salminen 2012, 26).

Länsirannikon Uutisista löytyy kolumnien ja henkilöjuttujen ohella muun muassa Suomikirkon ja Kotikirkon tapahtumakalenterit. Lisäksi lehden sivuilta voi bongata kuolinilmoituksia ja uskonnollisia kirjoituksia. (Länsirannikon Uutiset 2012b; Länsirannikon Uutiset 2012c.) Vielä laajemmin hengenravintoa kaipaavat joutuvat etsimään luetavaa uskonnollisten yhteisöjen omista lehdistä, kuten Isien Uskosta.

4.4.2 Uskonnolliset julkaisut

Isien Usko (Faith of Our Fathers) on Yhdysvaltojen ja Kanadan suomalaisille tarkoitettu seurakuntalehti. Lehden omien merkintöjen mukaan Isien Usko on perustettu vuonna 1938. (Isien Usko 2013a). Arja Pillin (1982, 261) mukaan julkaisun ensimmäinen numero kuitenkin ilmestyi jo lokakuussa 1935.

Alussa Isien Usko muistutti pientä vihkosta. Vuonna 1936 siitä kuoriutui sanomalehden näköinen julkaisu. (Pilli 1982, 261.) Nykymuodossaan Isien Usko ilmestyy kerran kuukaudessa ja sisältää muun muassa uskonnollissävyytteisiä artikkeleita ja kolumnityyppisiä tekstejä. Vaikka pääpaino on suomenkielisessä sisällössä, lehdestä löytyy myös jonkin verran englanninkielistä materiaalia. (Isien Usko 2013a, Isien Usko 2013b.)

Isien Uskon julkaisusta vastaa Kanadan Suomi-Konferenssi, joka on suomen kieltä käyttävien evankelis-luterilaisten seurakuntien oma edunvalvontajärjestö. Sen tehtävänä on muun muassa suunnitella pappien jatkokoulutusta sekä toimia linkkinä Kanadan suomenkielisten seurakuntien ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon välillä. (Suomi-Konferenssi 2012a; Suomi-Konferenssi 2012b.) Lehden teosta vastaa pappisjoukko sivutoimenaan (Hepomäki, O. 4.4.2013). Päätoimittajan pesti lankeaa aina automaattisesti Suomi-Konferenssin kulloisellekin presidentille (Suomi-Konferenssi 2012a).

Vuonna 2011 lehden painos oli noin 1 000 kappaletta. Varsinaisia tilaajia Isien Uskolla oli 600–700. (Marttinen & Salminen 2012, 29.) Helmikuussa 2013 tilanne oli aiempaa synkempi. Lehdellä oli tuolloin enää 556 tilaajaa. Niistä 539 oli yksityisiä ihmisiä, loput lähinnä lehtinippuja hankkivia seurakuntia. Kaikkinsa Isien Uskon levikki oli 814. (Hepomäki, O. 4.4.2013.)

Syy tilaajakannan dramaattiselle laskulle löytyy lehden kohderyhmästä: Suomea sujuvas-
ti puhuvat seurakuntalaiset alkavat olla iäkkäitä ja siirtyä sankoin joukoin ajasta ikuisuu-
teen. Heidän tilalleen ei puolestaan ole uusia tulokkaita. Lehden päätoimittaja Olavi
Hepomäen mielestä onkin ilmeistä, että Isien Usko on pian tiensä päässä.

Lehteä julkaisee Kanadan Suomi-Konferenssi, jonka toimintaa rahoittaa pääasiassa Suomen ev.
lut. kirkko. Suomi-Konferenssit on luotu aikoinaan siirtolaisseurakuntien tukielimeksi ja niiden
tarkoituksena on palvella paikallisten tarpeiden mukaan suomalaisväestöä, joka ei ole vielä integ-
roitunut ympäristön kieleen ja kulttuuriin. Suomen kirkon intressinä on, että lopulta kaikki siirto-
laiset integroituvat Kanadalaiseen yhteiskuntaan kielen, kulttuurin ja myös uskonnon osalta. Tä-
stä olemme päätelleet, että Isien Usko ei ole itse tarkoitus; lehden ei tarvitsekaan kasvaa, vaan
kuolla hiljalleen lukijajoukkonsa kanssa. (Hepomäki, O. 4.4.2013.)

Tulevaisuudessa hengellisistä asioista kiinnostuneiden kanadansuomalaisten täytyy siis
opetella englantia ja siirtyä esimerkiksi Kanadan evankelisluterilaisen kirkon (ELCIC)
julkaisujen pariin. Toinen vaihtoehto on tarttua helluntaiseurakunnan Todistajaan.

Mission Press Society'n julkaisema, kymmenen kertaa vuodessa ilmestyvä Todistaja
(alun perin Totuuden Todistaja) on perustettu vuonna 1925 (Todistaja 2011, Myyrä
2010). Kanadassa ja Yhdysvalloissa asuville helluntailaisille suunnattu lehti sisältää il-
moituksia, tapahtumakatsauksia ja Jumalan hyvydestä kertovia artikkeleita. Suurin osa
teksteistä on kirjoitettu suomeksi, mutta myös englanninkielisille lukijoille löytyy luetta-
vaa. Pituutta lehdellä on 12 sivun verran. (Todistaja 2012a; Todistaja 2012b).

Todistajan tarkoituksena on lehden kotisivujen mukaan yhdistää ja rohkaista kaukana
asuvia uskovaisia sekä jakaa heille tietoa tärkeistä asioista. (Todistaja 2011). Huhtikuus-
sa 2013 lehden kokonaislevikki oli noin 1 300 kappaletta (Alopaus, O. 2.5.2013).

4.5 Lisälukemista naapurimaasta

Niille Suomesta Pohjois-Amerikkaan muuttaneille siirtolaisille, joille Kanadassa ilmes-
tyvät julkaisut eivät riitä, löytyy lisälukemista Yhdysvaltojen puolelta. Kotiin tilattavia
lehtiä ovat muun muassa joka toinen viikko ilmestyvä Amerikan Uutiset sekä Työmies
Society'n aloittama kuukausilehti The Finnish American Reporter. Niistä ensiksi mainit-
tu on perustettu vuonna 1932 ja jälkimmäinen vuonna 1986. (Amerikan Uutiset 2012;
The Finnish American Reporter 2013, 2.)

Molemmat lehdet tarjoilevat juttuja siirtolaisuuteen liittyvistä aiheista, tapahtumakatsauksia sekä uutisia Suomesta. Kanadan Sanomien korvaajiksi niistä ei silti ole, sillä niiden painotus on – sattuneesta syystä – Kanadan siirtolaisten sijasta amerikansuomalaisissa. (Amerikan Uutiset 2012; The Finnish American Reporter 2013.) Lisäksi The Finnish American reporter on käytännössä kokonaan englanninkielinen. Niinpä se ei sovellu kaikille.

4.6 Vaihtoehtoja verkosta

Kielimuurin ohella kanadansuomalaisten lukutottumuksiin vaikuttavat heidän tietotekniset resurssinsa. Ellei lukijoilla ole pääsyä nettiin tai kykyä käyttää tietotekniikkaa, monet amerikansuomalaiset verkkojulkaisut, kuten Finn Times ja USAsuomeksi.com, jäävät heidän ulottumattomiinsa. Sama pätee kanadansuomalaisiin julkaisuihin. Esimerkiksi Ottawan ja Montrealin suomalaisille on tarjolla oma sähköinen uutiskirje, Montrealin Suomalainen. Linkki sen vanhoihin numeroihin löytyy Pyhän Mikaelin Suomalaisen Evankelisluterilaisen Kirkon (2013) kotisivuilta.

Pari kertaa vuodessa ilmestyvä Montrealin Suomalainen sisältää kirkon ja Canadian Friends of Finland -järjestön tapahtumakalenterien ohella muun muassa pastorin tervehdyksen. Lisäksi se tarjoilee esimerkiksi tapahtumakatsauksia sekä kirjaesittelyitä. Kielinä kirjeessä käytetään suomea ja englantia. (Montrealin Suomalainen 2013; Montrealin Suomalainen 2012.) Montrealin Suomalainen ei ole aivan puhtaasti pelkkä sähköinen julkaisu. Vesa Marttisen ja Riku Salmisen (2012, 31) haastatteleman uutiskirjeen tekijäkaartin mukaan lähes sata henkilöä sai vuonna 2011 Montrealin Suomalaisen sähköpostin sijasta printtiversiona.

Tulevaisuudessa sähköiset julkaisut ja uutispalvelut haastanevat Kanadan Sanomat toden teolla. Kysymys kuuluukin, kuka jaksaa odotella viikkokausia postiin kadonnutta lehteä, kun uutiset löytää tuoreeltaan netistä ja yhteisöllisyyden ylläpito sujuu sosiaalisen median avulla.

5 Tarkastelussa tutkimusmenetelmät

Kanadansuomalaisia koskevan tietoperustan jälkeen on syytä paneutua itse lukijatutkimukseen. Tutkimukset voidaan jakaa ajatuksellisesti kahteen luokkaan sen mukaan, edustavatko ne *kvalitatiivista* eli laadullista vai *kvantitatiivista* eli määrällistä tutkimusta. Laadullista perinnettä edustaa esimerkiksi projekti, jossa selvitetään sisällönanalyysin avulla, millaisia lähteitä pro gradun pohjana on käytetty ja mikä merkitys niillä on kokonaisuuden kannalta (Sarajärvi & Tuomi 2008, 106). Määrällisessä tutkimuksessa saatetaan puolestaan tutkia vaikkapa sitä, kuinka moni kaupunkilainen äänestää seuraavissa eduskuntavaaleissa vihreitä (Vilkkä 2007, 53).

Vaikka laadullinen ja määrällinen tutkimus on totuttu näkemään toistensa vastakohtina, ne eivät sulje automaattisesti toisiaan pois. Päinvastoin ne voivat täydentää toisiaan. (Sarajärvi & Tuomi 2008, 65.) Poliitikkojen käyttämistä retoriikan keinoista kiinnostunut tieteenharjoittaja voi esimerkiksi laskea luokittelemansa aineiston perusteella, kuinka yleisiä tietyt vaikuttamisen keinot ovat kansanedustajien keskuudessa. Ravinnonsaannin ja älykkyydosamäärän välistä korrelaatiokerrointa metsästävä tutkija saattaa puolestaan liittää tutkimukseensa kvalitatiivisia piirteitä.

Kanadan Sanomien lukijatutkimus edustaa tyypiltään määrällistä tutkimusta, sillä siinä tarkoituksena on saada lukijoista uutta, numeeriseen muotoon puettavaa tietoa. Kyselyn ja sen tulosten ymmärtämisen kannalta on syytä perehtyä hivenen laajemmin kvantitatiiviseen tutkimustapaan.

5.1 Kanadan Sanomien lukijat kartalle

Vaihtoehtoisia toteutustapoja määrälliselle tutkimukselle on useita: kartoittava, kuvaileva, selittävä, vertaileva ja ennustava tyyli (Vilkkä 2007, 19). Kartoittava tutkimus on löytöretkeilyyn verrattavaa toimintaa, sillä siinä tartutaan melko tuntemattomiksi jääneisiin aiheisiin ja kehitellään hypoteeseja. Kuvaileva tutkimus vertautuu puolestaan kasvien luettelointiin: siinä tieteenharjoittelija esittelee pikkutarkasti tutkimansa asian oleellimmat piirteet. Selittävässä tutkimuksessa keskiössä ovat syy-seuraus-suhteet ja tutkijan tehtävänä on selittää, miksi asiat ovat niin kuin ne ovat. Vertailevassa tutkimuksessa etsitään käsiteltävien asioiden yhtäläisyyksiä ja eroja. Ennustavassa tutkimuksessa taas

kerätään tietoa, jonka avulla voidaan päätellä, miten asiat tulevat vaikuttamaan toisiinsa ja miltä tulevaisuus näyttää. (Vilka 2007, 19–22.)

Lähtökohdiltaan Kanadan Sanomien lukijatutkimus edustaa kartoittavaa tutkimusta: sen tarkoituksena on selvittää, keitä lehden lukijat ylipäänsä ovat ja mitä nämä lehdestä ajattelevat.

5.2 Miniminä sata vastaajaa

Määrälliselle tutkimukselle on ominaista, että tutkimusaineistot paisuvat välillä hyvinkin suuriksi. Esimerkiksi kansainvälisissä vertailututkimuksissa *havaintoyksiköitä* eli tutkimuksen kohteena olevia asioita, kuten ihmisiä, voi olla jopa tuhat. Syynä tähän on se, että otoksen tulee edustaa kaikkia perusjoukon – esimerkiksi Suomen ja Kanadan asukkaiden – ominaisuuksia ja ilmenemismuotoja siinä suhteessa kuin ne esiintyvät luonnossa. Isoon otokseen tulee automaattisesti enemmän vaihtelua kuin pieneen. Lisäksi otoskoon kasvaessa yksittäisten vastaajien antamien tietojen merkitys vähenee kokonaisuuden kannalta, eivätkä tulokset vinoudu. Yksinkertaistaen voisi sanoa, että mitä suurempi otos on, sitä luotettavampia tuloksia tutkimuksesta saadaan. (Vilka 2007, 17, 56–57.)

Otoskoko vaikuttaa siihen, millaisia analyysejä tutkimusmateriaalille voi tehdä. Ehdoton alaraja otoksen koolle on Vilkan (2007) mukaan sata havaintoyksikköä. Sitä suppeampien aineistojen käsittelyyn ei voi hänen mielestään käyttää tilastollisia menetelmiä. (Vilka 2007, 17, 57.) Vasta-argumenttina voidaan tosin sanoa, että tietyissä tapauksissa aineistosta on mahdollista laskea esimerkiksi keskiarvoja, vaikka havaintoja olisi kertynyt vain kaksi kappaletta. Pituuksien 176 senttiä ja 194 senttiä keskiarvo on 185 senttiä.

Otosta määriteltäessä pitää varmistaa, että jokaisella perusjoukkoon kuuluvalla havaintoyksiköllä on keskenään yhtä suuret mahdollisuudet päästä mukaan otokseen. *Satunnaisotannassa* havaintoyksiköt poimitaan massasta arpomalla. Muita valintakeinoja ovat muun muassa *ositettu otanta* ja *ryväсотanta*. Tutkija voi myös poimia näytteen itse käyttämällä omaa harkintaansa. Tällöin tuloksia ei voi tosin yleistää koskemaan koko perusjoukkoa. (Vilka 2007, 52–56, 58.)

5.3 Kyselytutkimuksen hyödyt ja haitat

Tiedon keräämiseen voidaan käyttää useita erilaisia menetelmiä, kuten *systemaattista ha-
vainnointia, nettikyselyitä* tai *teemahaastatteluita*. Tutkimukseen kulloinkin soveltuvan mene-
telmän valinta on tasapainoilua käytettävissä olevien resurssien ja tulosten tarkkuuden
välillä. Vilkan (2007, 29) mukaan haastattelu soveltuu tutkimusmenetelmäksi silloin,
kun tutkittava asia on suppea ja tutkimuskysymykset on laadittu huolella. Menetelmän
etuna on sen joustavuus: haastattelijä voi tarvittaessa tarkentaa kysymyksiä ja keskustel-
la vastaajan kanssa (Sarajärvi & Tuomi 2008, 73; Vilka 2007, 29). Kysely tulee puoles-
taan aiheelliseksi silloin, kun tutkittavia on paljon ja he asuvat kaukana toisistaan (Valli
2001, 101; Vilka 2007, 28).

Kanadan Sanomilla on lukijoita ympäri Pohjois-Amerikkaa ja muita mantereita. Niinpä
sitä koskevan lukijatutkimuksen toteutustavaksi oli luonnollista valita kyselytutkimus.
Ostotavoitteeksi tuli lukijakunnan pienuuden vuoksi sata ihmistä.

Kyselytutkimus on neutraali tutkimustapa, sillä siinä kysymykset esitetään kaikille tutkit-
taville samalla tavalla. Näin ollen tutkijan sanomiset, ilmeet tai äänenpainot eivät vaiku-
ta tutkimuksen tuloksiin. (Valli 2001, 101.) Kyselytutkimuksessa on tosin omat heik-
koutensa. Niistä ilmeisin liittyy kohderyhmän kykyihin ymmärtää ja tuottaa tekstiä: Ih-
miset eivät voi vastata kyselyyn, jos he eivät osaa lukea tai pysty esimerkiksi näkövam-
man takia hahmottamaan tekstiä. Avoimet kysymykset jäävät puolestaan täyttämättä,
jos vastaajalla ei ole raajoja tai hän ei muuten vain kykene ilmaisemaan itseään kirjalli-
sesti. (Sarajärvi & Tuomi 2008, 73.) Vastaajien karsiutumisen ohella kyselytutkimuksen
ongelmiin kuuluu lomakkeiden hidas palautuminen tutkijalle ja otoksen jääminen suun-
niteltua pienemmäksi. Pahimmassa tapauksessa tutkimukseen ottaa osaa vain 4–30 pro-
senttia suunnitellusta vastaajajoukosta. (Vilka 2007, 28, 59.)

Kanadan Sanomien lukijatutkimuksessa oli vaarana, että vastaajien korkea ikä ja siitä
johtuvat terveysongelmat, kuten heikentynyt näkökyky, aiheuttaisivat pulmia. Myös
lukijoiden kyky ymmärtää kysymyksiä herätti huolta, sillä kanadansuomalaisten käyttä-
mä, englantia ja suomea yhdistävä *fingelska* eroaa puhtaasta suomen kielestä.

5.4 Aiemmat lukijatutkimukset

Vapaa Sana Press Ltd:n hallituksen puheenjohtaja Tommi Korhonen muisteli, että Canadian Sanomat olisi tutkinut joskus lukijoidensa mieltymyksiä kirjallisella kyselyllä. Canadian Sanomien arkistoista ei kuitenkaan löytynyt siihen liittyviä dokumentteja. Sitä vastoin kaapeista paljastui Vapaa Sana Press Ltd:n markkinatutkimus vuodelta 1967. Paperinen kyselykaavake oli lähetetty aikanaan 776 henkilölle. Vastauksia siihen oli kerätty 565 kappaletta. (Vapaa Sana Press Ltd 1967.)

Synnyinpaikan, sukupuolen ja kielitaitojen lisäksi vastaajilta udeltiin lomakkeessa muun muassa heidän perheensä kokoa, perheen huoltajan ikää ja ammattia sekä sitä, onko lehden tilaaja vuokralainen vai peräti talon omistaja. Varsinaisesti lehden sisältöön liittyviä kysymyksiä kaavakkeessa oli vain muutama. Niissä lukijoilta kysyttiin, kuinka moni perheen jäsenistä lukee Vapaa Sanaa ja miten säännöllisesti perheen huoltajat lukevat tiettyjä juttutyyppejä. Tulosten perusteella valtaosa Vapaa Sanan lukijoista oli kuusikymmentäluvulla alle 65-vuotiaita. Tilaajista alle puolet osasi edes tyydyttävästi englantia. Lehden luetuimpia juttutyyppejä olivat Suomen ja Kanadan uutiset sekä uutiset maailmalta. Suosituimmuusvertailun jumbosijoille jäivät runot ja novellit. (Vapaa Sana Press Ltd 1967.)

Vanhasta markkinatutkimuksesta ei ollut sellaisenaan uuden kyselyn pohjaksi, sillä se kuvasti selkeästi mennyttä aikaa. Kyselykaavakkeessa esimerkiksi tiedusteltiin erikseen miehen ja vaimon mielipidettä sekä kysyttiin, kuinka ”monta perheenjäsentä ansaitsee”. Sen tehtäväksi jäikin pelkästään toimia tutkimuksen vertailupohjana ja paljastaa, miten kanadansuomalaisten lehtien lukijakunta on vuosien saatossa muuttunut.

6 Kysymysten laadinta

Miten uusi kyselytutkimus pitäisi sitten rakentaa? Vilkan mukaan kaikki alkaa huolellisesta suunnittelusta. *Muuttujat* eli mitattavat asiat, kuten vastaajien ikä ja kiinnostuksen kohteet, on purettava pieniin osasiin ja puettava edelleen kysymyksiksi, väittämiksi ja vastausvaihtoehtoiksi. Työhön on varattava tarpeeksi aikaa, sillä ongelmanasettelut on hiottava niin selkeiksi ja yksiselitteisiksi, että kaikki vastaajat ymmärtävät ne samalla tavalla. Muuten tutkimustuloksen luotettavuus vaarantuu. (Vilka 2007, 36–37.)

Lomakkeesta tulee tehdä riittävän lyhyt, etteivät ihmiset uuvahda ja ala hyppiä kysymysten yli tai jätä leikkiä kokonaan kesken. Kysymysten sijoittelussa kannattaa ottaa mallia urheilutreeneistä, jossa kaikki alkaa verryttelystä. Helpot kysymykset kuuluvat siis lomakkeen alkuun ja vaikeammat loppupuolelle. Juonen kuljetuksen täytyy olla kunnossa ja asioiden soljua sujuvasti eteenpäin. (Valli 2001, 100.)

Itse kysymystyyppeihin on tarjolla useita eri vaihtoehtoja. *Monivalintakysymyksissä* ihmisille tarjotaan valmiita vastauksia, joista he voivat valita mieleisensä. *Avoimilla* kysymyksillä kalastellaan spontaaneja ja persoonallisia vastauksia. *Sekamuotoiset* kysymykset ovat puolestaan monivalintakysymysten ja avointen kysymysten välimuotoja. (Vilka 2007, 67–69.)

Kysymysten asettelussa pitää miettiä, miten tarkasti asioita halutaan mitata. Konkreettisesti tämä näkyy mitta-asteikon valinnassa. *Laatuero-* eli *nominaaliasteikko* sopii tilanteisiin, joissa havaintoyksiköiden ominaisuuksia halutaan vain ryhmitellä eri lokeroihin. *Välimatka-* ja *subdelukuasteikoilla* mitataan havaintojen, kuten kahden ihmisen painon, eroa toisistaan. *Järjestysasteikolla* puolestaan laitetaan esimerkiksi vastaajien syntymävuodet ojennukseen. (Vilka 2007, 48–50.) Ihmisten asenteita ja mielipiteitä mitataan asenneasteikoilla. Niistä laajalti käytettyjä sovelluksia ovat muun *Likertin* ja *Osgoodin* asteikot. Likertin asteikossa vastausvaihtoehdot on laitettu järjestykseen siten, että asteikon toinen pää edustaa väittämää *täysin samaa mieltä* ja toinen pää väittämää *täysin eri mieltä*. Muutos ääripäästä toiseen käy esimerkiksi neljän tai seitsemän portaan kautta. Osgoodin asteikossa portaita on yleensä viisi tai seitsemän ja väittämiä edustavat toisilleen vastakkaiset adjektiivit. (Vilka 2007, 45–47.)

Vilka (2007, 71) kehottaa tutkimuksen tekijöitä jakamaan tutkimusongelman helposti hallittaviin asiakokonaisuuksiin ja keskittymään vasta sitten varsinaisiin kysymyksiin. Itse hahmottelin lukijatutkimuksessa tarvittavat kysymykset kolmen pääotsikon alle. Ensimmäinen osio keskittyi selvittämään, keitä lehden lukijat ovat. Toisessa osiossa tutkittavina olivat lukijoiden mielipiteet nykyisestä lehdestä ja kolmannessa heidän toiveensa lehden kehittämisestä.

Ihmisten vastauksia selittäviä tekijöitä ja siksi tutkimuksessa selvitettäviä muuttujia olivat esimerkiksi heidän ikänsä ja sukupuolensa sekä se, missä päin maailmaa ihmiset asuvat. Lisäksi oli todennäköistä, että Vapaa Sanan ja Canadian Sanomien pitkäaikaiset tilaajat suhtautuisivat Kanadan Sanomiin eri tavalla kuin muut lukijat. Siksi lomakkeessa tuli kysyä, olivatko vastaajat seuranneet vanhoja julkaisuja ja miten pitkään. Lehden kehittämisen kannalta kiinnostavia tietoja olivat, kuinka hyvin lukijat ymmärtävät englanninkielisiä sisältöjä ja pystyisivätkö he seuraamaan lehden verkkopalveluja. Samaan kategoriaan kuuluivat kysymykset siitä, miksi henkilöt seuraavat Kanadan Sanomia.

Sitä, kuinka hyvin sanomalehti palvelee nykyisellään lukijoita, päätin tutkia kolmen eri alateeman avulla. Tällöin tarkastelun kohteena olivat ihmisten näkemykset lehden ulkoasusta ja sisällöstä sekä se, miten usein he lukevat lehdessä ilmestyviä eri juttutyyppejä ja palstoja. Osa kysymyksistä tuntui luonteeltaan muotoilla monivalintakysymyksiksi. Syvällisempiä pohdintoja varten tarvittiin avoimia kysymyksiä. Lukijoiden toiveita oli tarkoitus kalastella kyselemällä, millaiset juttutyypit heitä kiinnostavat ja millaisia sisältöjä lehteen tarvittaisiin lisää. Vapaamuotoisia vastauksia ja suoraa palautetta varten oli varattu omat kohtansa.

Kun alustava kysymyslista oli valmis, keskustelin sen sisällöstä Tommi Korhosen kanssa. Hänen ehdotustensa pohjalta muokkasinkin kysymyksiä, vaihdoin alakohtien järjestystä ja ryhdyin suunnittelemaan kyselykaavakkeiden toteutusta. Sanomalehdessä ilmestynyt lomake löytyy raportin liitteestä 1.

7 Kolme kaavaketta

Vilkan (2007, 64) mukaan kyselyjä tehtäessä on varmistettava, että kaikilla kohderyhmään kuuluvilla henkilöillä on yhtäläinen mahdollisuus osallistua tutkimukseen. Kanadan Sanomien lukijatutkimuksessa tämä oli erityinen haaste, sillä mikään yksittäinen kyselytapa ei olisi kyennyt tavoittamaan koko ryhmää. Sanomalehtilomake olisi sivuuttanut lehden entiset lukijat sekä sellaiset henkilöt, jotka ostavat lehden vain satunnaisesti tai lukevat sen esimerkiksi naapurinsa luona. Nettilomake olisi jättänyt tietotekniikkaa karsastavat ihmiset huomiotta. Kauppoihin jaettavat lomakkeet olisivat puolestaan syrjineet niitä henkilöitä, joilla ei ole mahdollisuutta vierailla kyseisissä liikkeissä.

Tommi Korhosen pyynnöstä päädyin ratkaisemaan ongelman laatimalla kyselylomakkeesta kolme eri versiota. Samalla lievittyi myös ongelma siitä, että osalla lehden lukijoista olisi lehden postituksen takia muita lukijoita vähemmän aikaa vastata kyselyyn.

7.1 Haasteellinen Webropol

Aloitin lomakkeiden toteutuksen nettikaavakkeesta, sillä oletin sen työstön vievän eniten aikaa. Kyselyn käyttöliittymän loin Webropol-ohjelman avulla.

Webropol on nettipohjainen sovellus, jota käyttääkseen ei tarvitse olla tietotekniikkaguru tai osata ohjelmointikieliä. Ajatuksellisesti ohjelma rinnastuu kalvosulkeisista tuttuun PowerPoint-ohjelmaan, jossa diojen ulkoasun voi valita valmiista pohjista. Kalvotyötylien sijasta Webropol tosin tarjoilee valmiita kysymyspohjia ja lomakemalleja.

Helppokäyttöisyydestä huolimatta nettiohjelman kanssa syntyi hankaluuksia. Valmiit kysymysmallit eivät näet taipuneet haluamaani muotoon. Olin päättänyt jo etukäteen, että kirjoitan paperikaavakkeissa numerovastauksia vaativien kysymysten perään sanan *vuotta*. Nettilomakkeessa tämä ei onnistunut. Niinpä paperikaavakkeeseen suunniteltu kysymys ”kuinka kauan tilasit tai luit lehteä” taipui nettikaavakkeessa muotoon ”kuinka monta vuotta ja kuukautta tilasit tai luit lehteä”.

Ulkoasullisesti halusin tehdä kaavakkeestani mahdollisimman neutraalin näköisen. Pelkäsinkin näet, että koristeelliset fontit ja värikkäät taustakuvat voisivat vaikuttaa ihmisten

vastauksiin tai ajaa jopa osan vastaajista karkuteille. Lisäksi värikäs tyyli olisi sotinut lehden omaa linjaa vastaan. Jotta lomake ei olisi silti näyttänyt tyystin harmaalta ja hukunut massaan, yksilöin sen lehden omalla logolla. Kun lomake oli valmis ja olin simuloinut sen täyttöö pari kertaa, siirryin sanomalehteen painettavan kaavakkeen kimppuun.

7.2 Sanomalehden sivuille

Olin sopinut Tommi Korhosen kanssa, että sanomalehteen tuleva kyselylomake julkaistaisiin kahdessa perättäisessä numerossa. Näin siksi, että mahdollisimman moni irtotumeron lukija törmäisi kyselyyn. Lisäksi epäilin, että yhteen lehteen luottaminen olisi riskialtista. Postin kulussa oli näet ilmennyt aiemmin ongelmia ja osa lehtien numeroista oli jäänyt pyörimään viikkokausiksi maailmalle ennen kuin ne löysivät oikeisiin osoitteisiinsa.

Lehdessä lomakkeelle oli varattu tilaa vain yhden sivun verran. Tämä osoittautui ongelmalliseksi, sillä kaikki kysymykset eivät mahtuneet sellaisinaan mukaan. Esimerkiksi väittämä ”lehti on ammattimaisen näköinen” oli pakko typistää muotoon ”lehti näyttää ammattimaiselta”, avoimiin kysymyksiin tarkoitetut vastausviivat jäivät lyhyiksi ja osa monivalintakysymysten väittämistä piti jättää pois. Epähuomiossa myös kysymyksen numero 6 (kuinka sujuvasti luet englanninkielisiä tekstejä) viimeinen kohta ”heikosti” tipahti taitossa pois.

Eniten päänvaivaa taittovaiheessa aiheuttivat kysymykset numero 18 ja 21, joiden vastausvaihtoehdot eivät mahtuneet väittämien perään. Lähdemateriaalien perusteella ratkaisin ongelman merkitsemällä vastausvaihtoehdot numeroilla (katso liite 1). Vastausvaihtoehdoissa luku 5 ilmaisee, että vastaaja on väittämän kanssa täysin samaa mieltä. Luku 1 tarkoittaa täysin päinvastaista.

Näytin lomakkeen raakaversioiden kolmelle henkilölle ja muokkasin taittoa heidän palautteensa perusteella. Viimeisen version sain valmiiksi 4. helmikuuta vain pari tuntia ennen kuin lehti meni painoon. Printattavan paperilomakkeen tulostus ja nettikaavakkeen hionta sanomalehtilomaketta vastaavaksi jäivät suosiolla seuraavaan päivään.

7.3 Tulostintuskia

Tavallisille paperiarkeille printatut kaavakkeet oli tarkoitettu lähinnä niille henkilöille, jotka eivät olleet Kanadan Sanomien tilaajia. Toisen kohderyhmän muodostivat ne henkilöt, joille sanomalehtiversion pieni fonttikoko tuotti ongelmia. Lisäksi ajattelin paperikaavakkeiden houkuttelevan vastaajiksi myös sellaisia lukijoita, jotka eivät henno silputa lehtiään tai tuhлата rahaa postimerkkeihin.

Laadin paperilomakkeen Word-ohjelmalla. Jotta kaavake olisi ollut siisti, loin jokaiselle kysymykselle oman taulukkonsa ja liitin taulukot omille sivuilleen. Lopputulos olisikin ollut loistava, ellen olisi käyttänyt numeropohjaisten monivalintakysymysten pohjana yhtä ja samaa taulukkoa. Ajatusvirheeni takia kysymyksistä numero 18 ja 21 jäi ensimmäinen vastausvaihtoehto (5 = erinomaisesti) pois. Vaikka vedin lomakkeet heti ongelman havaittuani jakelusta ja korjasin erheeni, yhdeksän ihmistä ehti täyttää virheellisen kaavakkeen. Koska en tiedä, millä perusteilla he täyttivät kohdat 18 ja 21, jouduin jättämään heidän vastauksensa kyseisiin kysymyksiin käsittelemättä.

7.4 Lomakkeiden jakelu

Tulostin paperikaavakkeita kaikkienensa noin nelisenkymmentä ja vein ne Thunder Bayssä sijaitsevaan Scandinavian Delicatessen -kauppaan. Lisäksi lähetin lomaketiedoston tulostettavaksi Toronton toimistoon.

Suomalaisia elintarvikkeita myyvä Scandinavian Delicatessen valikoitui lomakkeiden jakelupaikaksi kolmesta syystä. Ensimmäinen kaupassa vierailee jatkuvasti kanadansuomalaisia asiakkaita. Toiseksi Thunder Bayn asukkaat saavat sanomalehden useita päiviä myöhemmin kuin torontolaiset. Kolmanneksi kaupan pitäjä, Margit Peura, on loistava agitaattori. Hän osaa aktivoida ihmisiä ja saada pyörät pyörimään.

Vein paperilomakkeet kauppaan 5. päivä helmikuuta. Samoihin aikoihin julkaisin nettilomakkeen linkin Finnishcanadian.com-sivustolla. Siellä laitoin kyselystä kertovan mainostekstin lehtijuttuihin ja tapahtumalistauksen alle. Sanomalehdessä kyselylomake julkaistiin kahdessa numerossa. Niistä ensimmäinen ilmestyi Torontossa 5. helmikuuta ja toinen 12. helmikuuta. Muualla asuville tilaajille lehti saapui noin viikkoa myöhemmin.

7.5 Lukijoiden aktivointi

Tommi Korhosella oli vahva ennakkokäsitys siitä, että lukijatutkimuksen osallistujamäärät jäisivät marginaalisiksi. Jotta synkkä ennustus jäisi toteutumatta, kaikkien vastaajien kesken päätettiin pitää arpajaiset. Arvonnan voittajalle Vapaa Sana Press tarjosi puolen vuoden lehtitilauksen kahdelle. Toiseksi tulleelle oli luvassa sata dollaria puhtaana käteen ja kolmannelle kirjapalkinto.

Lukijatutkimusta ja siihen liittyvää arvontaa mainostettiin useassa yhteydessä. Alussa projektista laitettiin kaksi erillistä ilmoitusta Finniscanadian.com-sivustolle. Lisäksi tutkimus mainittiin historiallisesta markkinatutkimuksesta kertovan artikkelin yhteydessä. Myöhemmin lukijatutkimuksesta tehtiin vielä etusivun juttu ja se mainittiin uudestaan Finnishcanadian.com-sivustolla.

8 Tutkimusaineisto

Ajastin nettilomakkeen sulkeutumaan perjantain 22. ja lauantain 23. helmikuuta välisenä yönä. Paperilomakkeiden viimeinen jättöpäivä oli 22. helmikuuta. Laskeskelin, että paikallispostilla kestäisi pari päivää toimittaa vastaajien lomakkeet perille. Niinpä aloitin tulosten koonnin vasta torstaina 28. helmikuuta. Siihen mennessä vastauksia oli tullut 68 kappaletta. Kaikkinsa vastauksia kertyi 79 kappaletta.

Suosituin vastausvaihtoehto oli sanomalehdestä leikattava lomake. Niitä saapui postitse 40 kappaletta. Nettivastauksia kertyi 25 ja paperikaavakkeita 13. Yksi paperikaavake on laskettu tuloksiin kaksi kertaa, sillä eräs iäkäs pariskunta oli keksinyt täyttää lomakkeen yhdessä.

Tutkimusaineisto on liian suppea, jotta siitä voisi tehdä kovin pitkälle meneviä päätelmiä. Tulokset voivat silti antaa osviittaa siitä, mitä Kanadan Sanomien lukijoiden mielessä liikkuu.

Monivalintakysymysten ohella tutkimuslomakkeissa oli useita avoimia kysymyksiä, joihin henkilöiden tuli laatia kirjallinen vastaus. Osa nettilomakkeen kautta kertyneistä teksteistä oli hivenen sekavan näköisiä, sillä kanadalaisista tietokoneen näppäimistöistä puuttuvat ääkköset. Yleisen luettavuuden vuoksi olen lisännyt näihin vastauksiin ä:n ja ö:n pisteet. Lisäksi olen tarvittaessa vaihtanut kommenttien alkukirjainten kokoa ja lisännyt virkkeiden loppuun pisteen. Ymmärtämistä helpottavat selitetekstit löytyvät hakasulkeista. Kaarisulkeista löytyvät numeromerkinnät kertovat, kuinka moni vastaaja on vastannut kysymyksiin keskenään samalla tavalla.

9 Tulosten koonti

Päätin hyödyntää vastausten analysoinnissa nettilomakkeen teosta tuttua Webropol-ohjelmaa. Sen sisäänrakennettuihin ominaisuuksiin kuuluu sovellus, joka kokoaa kyselyyn syötetystä datasta erilaisia yhteenvetoja.

Aktivoin nettikyselyn linkin siksi aikaa, kunnes sain naputeltua paperikaavakkeiden tiedot ohjelmaan. Tämän jälkeen tarkastelin Webropolin kokoamaa peruseräraporttia. Sen tulokset vastasivat ennakko-odotuksia: valtaosa vastaajista paljastui keski-ikäen ylittäneiksi, Kanadassa jo vuosikausia asuneiksi siirtolaisiksi.

9.1 Ontariossa asuva eläkeläinen

Lähes kaikki vastaajat (74) olivat syntyneet Suomessa. Viisi ilmoitti synnyinmaakseen Kanadan. Kanadassa henkilöt olivat asuneet keskimäärin 45 vuotta. Vastausten vaihteluväli oli 0–75 vuotta ja mediaani 47,5 vuotta. Tunnusluvut on laskettu 76 vastaajalla, sillä kaksi vastausta oli epäselviä ja kolmas puuttui kokonaan.

Iältään vastaajat olivat 29–85-vuotiaita. Ikien keskiarvo oli 68 vuotta ja mediaani 71 vuotta. Luvut on laskettu 76 vastauksen perusteella, sillä kaksi henkilöä lisäsi vastauksensa perään ylimääräisiä plussia. Yksi puolestaan ilmoitti iäkseen 7 vuotta. Vastaus ei voi pitää paikkaansa, sillä samainen henkilö kertoi tilanteensa Vapaa Sana-lehteä 50 vuotta.

Lähes kaikki vastaajat (64) kertoivat asuvansa Ontarion alueella. Kuusi ilmoitti asuinpaikakseen Brittiläisen Kolumbian, yksi Albertan ja yksi Quebecin. Kolme kirjoitti vastaukseksi pelkän Kanadan ja kolme Suomen. Yksi ei kertonut asuinpaikkaansa. Eniten vastaajia asui Thunder Bayssä (24). Toiselle sijalle kiri Toronto ja Suur-Toronton alue 18 henkilöllä. Sudburyssä ja Vancouverissa asui kummassakin kolme vastaajaa. Newmarketista, Sault Ste. Mariesta ja Stouffvillestä tuli kaikista kaksi vastausta.

Reilusti yli puolet (48) kaikista vastaajista oli naisia.

9.2 Uskollista väkeä

Lukijatutkimuksen seuraavat kohdat paljastivat, että vastaajat olivat uskollista väkeä. Valtaosa kyselyyn vastaajista oli seurannut vähintään toista Kanadan Sanomien edeltäjiä. Seitsemänkymmentä henkilöä kertoi joko tilanneensa tai vähintäänkin lukeneensa Vapaa Sana -lehden irtonumeroita. Canadian Sanomia tai sen edeltäjää oli seurannut 48 vastaajaa.

Yksittäiset henkilöt olivat seuranneet Vapaa Sana -lehteä jopa 50–53 vuotta. Keskimäärin lehteä oli seurattu noin 29 vuotta. Tulosta ei voi pitää luotettavana, sillä henkilöt ilmaisivat selkeästi, etteivät he muistaneet tarkkoja vuosimääriä. He esimerkiksi aloittivat vastauksensa sanalla *noin* tai päättivät virkkeensä kysymysmerkkiin. Myös epämääräiset vastaukset, kuten *monta vuotta*, olivat yleisiä.

Samanlaiset laskennalliset ongelmat liittyvät Canadian Sanomien ja Canadian Uutisten lukijauskollisuutta mittaavaan kysymykseen. Vaikka osa vastaajista kertoi selkeästi seuranneensa lehtiä 45–50 vuotta, osa tyytyi sanallisiin selityksiin.

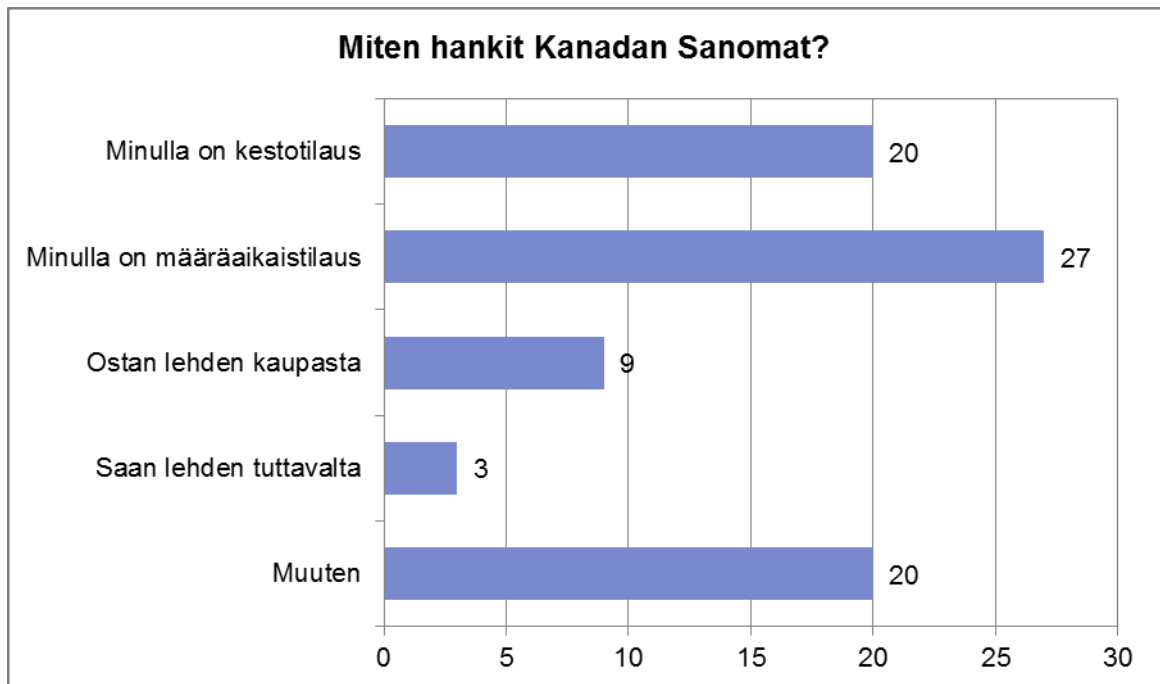
”Aloimme kun Canadian Uutiset oli Bruce ja Rauha Lahden johdossa.”
(Nainen, 75)

”? vuotta. Vanhempani tilasivat Canadian Uutiset, minä luin.”
(Nainen, 71)

Tällaisia vastauksia oli käytännössä mahdotonta muuttaa numeraaliseen muotoon.

9.3 Pummaajat puuttuivat

Kuulopuheiden perusteella Kanadan Sanomia ja sen edeltäjiä vaivasi pihien lukijoiden paljous: ihmisillä oli huhujen mukaan tapana lukea lehti naapurin luona tai kahvikupposen äärellä kaupassa, jolloin siitä ei tarvinnut maksaa markan latia. Lukijatutkimuksen tulokset eivät kuitenkaan tukeneet kyseistä käsitystä. Valtaosa vastaajista ilmoitti joko ostavansa lehden kaupasta tai tilaavansa sen kotiin. Vain kolme ilmoitti saavansa lehden tuttavalta. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Miten vastaajat (n = 79) hankkivat Kanadan Sanomat

Tulos ei tarkoita välttämättä suoraan sitä, että pääosa Kanadan Sanomien lukijoista hankkisi itse omat lehtensä. Vastausten jakaumaan on voinut vaikuttaa esimerkiksi se, etteivät kaikista piheimmät lukijat yksinkertaisesti täyttäneet vastauslomaketta tai hennoneet postittaa sitä toimitukseen.

Lehden yhteiskäyttö tuli osittain esille kategoriassa *muu*, joka keräsi laajan kirjon erilaisia vastauksia. Kaksi vastaajaa ilmoitti lukevansa lehden töissä ja yksi pankissa. Kaksi sai lehden aviopuolisonsa kautta. Yksi sai sen lahjatilauksena ja yksi sukulaiseltaan. Eräs tilasi lehteä kestopilauksena vaimonsa kanssa. Kaksi kertoi tyytyvänsä Kanadan Sanomien käyttämään nettisivustoon ja yksi lopettaneensa lehden lukemisen tykkänään. Yksi kertoi saavansa lehden tuttavaltaan ja valitteli samalla, ettei lehteä löydy Viking-kaupasta. Eräs puolestaan kirjoitti vastausriville sanan *vuositilaus*.

Erikoistapausten lisäksi muu-kategoriaan kertyi seitsemän vastausta, joissa henkilöt olivat rastineet useamman eri vastausvaihtoehdon. Henkilöistä kaksi ilmoitti hankkivansa lehden kaupasta tai toimistosta. Kaksi kertoi hankkivansa lehden välillä kaupasta ja välillä tuttavalta. Yksi ilmoitti joko ostavansa lehden kaupasta tai lukevansa sen kaupassa tai kirjastossa. Eräs kertoi ostavansa lehden, mutta rasti samalla myös määräaikaistilauksen. Yksi rasti sekä kesto- että määräaikaistilauksen.

9.4 Risuja postille

Lukijakyselyn kysymyksellä 13 haluttiin selvittää, kuinka usein muut kuin Kanadan Sanomien vakituiset tilaajat lukevat lehteä. Kysymykseen vastasi 27 henkilöä. Heistä kaksi kolmasosaa (18) kertoi lukevansa lehteä joka viikko. Kuudesosa (4) ilmoitti lukevansa lehteä 1–2 kertaa kuukaudessa ja loput harvemmin.

Seuraavassa kohdassa udeltiin, miten lehden tulisi muuttua, jotta henkilöt voisivat ryhtyä lehden tilaajiksi. Seitsemän vastaajaa penäsi parannuksia lehden sisältöön. Heistä yksi toivoi enemmän juttuja erilaisten suomalaisyhteisöjen ja -järjestöjen tapahtumista Kanadassa ja Yhdysvalloissa. Toinen halusi lisää henkilökuvia suomalaisista Kanadassa ja kolmas juttuja kanadalaisista ja suomalaisista tapahtumista. Neljäs ilmoitti haluavansa kuulla Suomen tärkeimpiä yleisuutisia ja viides kaipasi Sudburyyn omaa kirjoittajaa. Kuudes puolestaan moitti, että lehdessä oli enemmän juttuja Thunder Baystä kuin Torontosta. Seitsemäs kirjoitti seuraavaa: ”Saatavuus, näkyvyys, juttujen kirjo, kunnon online pläjäys erityisen tärkeää jne.”

Yhdeksän vastaajaa siirsi pallon postilaitokselle.

”[Lehden pitäisi] saapua esim. Thunder Bayhin niin ajoissa, että paikalliset tapahtumat eivät olisi jo mennyttä aikaa lehden saapuessa.”

(Nainen, 51)

”Ei lehden sen takia tarvitse muuttua, vaan postinkulun.”

(Nainen, 70)

”Viimeisin Kanadan Sanoma tuli noin kuukausi sitten 22.1.2013 nyt on jo 18.2.2013 eikä olla nähty vielä seuraavaa lehteä. Mitäs arvelette tilaanko seuraavaksi vuodeksi?????”

(Mies, 77)

”Canadian posti pilaa tilauksen. == (Liian hidas)”

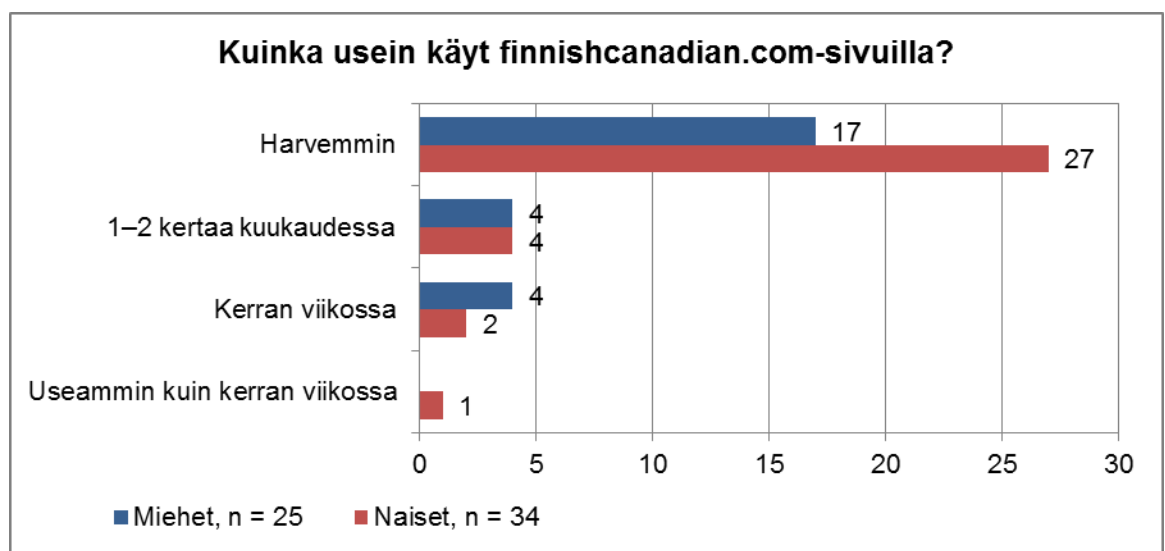
(Nainen, 65)

Yksi toivoi lehden muuttuvan verkkojulkaisuksi ja kaksi halvemmaksi. Loput eivät osanneet antaa parannusehdotuksia. Yksi tosin kirjoitti lomakkeeseen paljon puhuvan kommentin ”Not likely”.

9.5 Mennäänkö nettiin?

Perustaustatietojen ohella vastaajilta tentattiin heidän kielitaitoaan ja netinkäyttötapaan. Tarkoituksena oli näet selvittää, voisiko Kanadan Sanomista kuoriutua lähiaikoina englanninkielinen internetjulkaisu. Vaikka kyselyn vastaajajoukko oli pieni, tulokset olivat selvät – ei voi. Alle puolet vastaajista (34) ilmoitti osaavansa englantia erinomaisesti. Hyvin englantia osasi noin neljännes (20) vastaajista ja korkeintaan kohtuullisesti noin kolmannes (24). Yksi ei vastannut kysymykseen. Noin kolmasosalla (25) vastaajista ei ollut käytössään nettiliittymää.

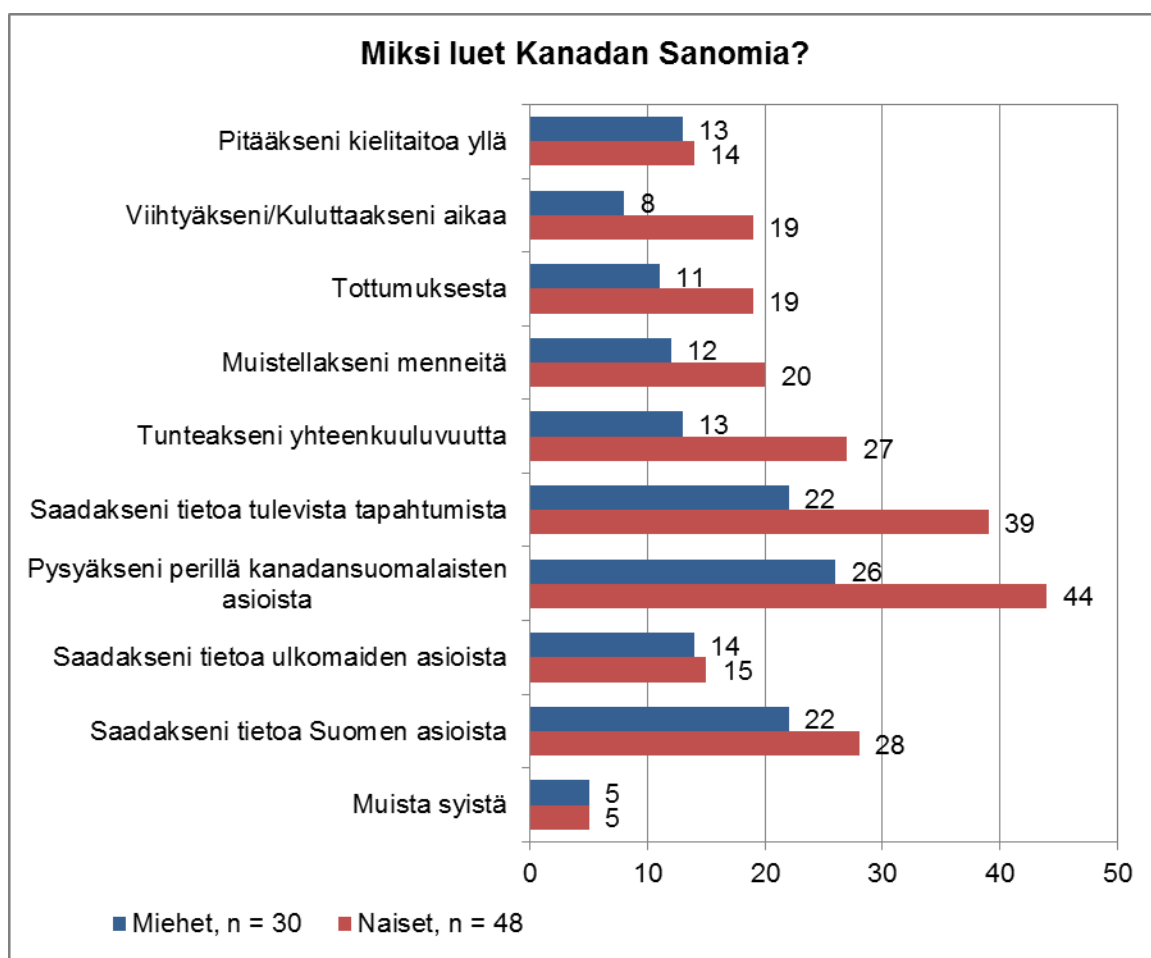
Nettijulkaisun pariin siirtymistä vastaan soti myös havainto siitä, ettei Kanadan Sanomien käyttämä nettiportaali Finnishcanadian.com kiinnosta vastaajia. Vain viisitoista henkilöä kertoi vierailevansa sivustolla vähintään kerran kuussa. 44 kertoi käyvänsä sivuilla harvemmin. Kaksikymmentä henkilöä sivuutti kysymyksen kokonaan. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Vastaajien (n = 59) kävijäaktiivisuus osoitteessa finnishcanadian.com

9.6 Olen Suomalainen

Yksi lukijatutkimuksen tärkeimmistä tehtävistä oli selvittää, miksi ihmiset lukevat Kanadan Sanomia. Merkittävimmiksi syiksi paljastui tarve pysyä perillä kanadansuomalaisten asioista (70), halu saada tietää tulevista tapahtumista (61) sekä tarve seurata Suomen asioita (50). Myös mahdollisuus tuntea yhteenkuuluvuutta arvotettiin korkealle (40). Tottumuksesta lehteä luki 30 vastaajaa. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Syyt siihen, miksi vastaajat (n = 78) lukevat Kanadan Sanomia

Valmiiksi listattujen syiden ulkopuolelle jäi kymmenen vastausta. Niissä henkilöt ilmoittivat lukevansa lehteä muun muassa kirkkoilmoitusten takia, kiinnostuksesta Kanadaa kohtaan sekä henkilökohtaisten syiden vuoksi.

”Olen Suomalainen.”

(Mies, 72)

”Sukulaiseni löysi työpaikan V.S. ilmoituksen kautta; V.S. julkaisi kivan artikkelin eräästä sukulaisestani; V.S. julkaisi pari artikkeliani (vuosia sitten).”
(Nainen, 68)

Muita syitä olivat halu tukea suomalaista yhteisöä, kunnioitus suomalaissiirtolaisia kohtaan sekä tapa lukea ”yleensäkin kaikkea järkevää”.

Kanadan Sanomien tärkeimmiksi puoliksi kyselytutkimuksessa paljastuivat tapahtumista tiedottaminen, se, että kanadansuomalaisilla on ylipäänsä oma lehti ja monipuolinen sisältö (Taulukko 1). Tuloksiin on hyväksytty vain 55 vastaajan näkemykset, sillä osa vastaajista rasti enemmän kuin kolme kohtaa tai unohti numeroida väittämät.

Taulukko 1. Mitä lukijat (n = 55) pitävät lehden tärkeimpinä puolina

Mikä on tärkeintä Kanadan Sanomissa?				
	1	2	3	Vastauksia yhteensä
Monipuolinen sisältö	11	7	5	23
Siirtolaisten tarinoiden kertominen	7	3	10	20
Yhteishengen kasvattaminen	5	6	5	16
Tapahtumista tiedottaminen	9	10	8	27
Paikallinen sisältö (esim. jutut Suomi Kodin tapahtumista)	1	3	2	6
Uutiset Suomesta	1	9	3	13
Uutiset maailmalta	0	2	1	3
Se, että lehti ilmestyy pääosin suomeksi	8	8	6	22
Se, että kanadansuomalaisilla on oma lehti	11	5	11	27
Muu, mikä?	1	1	2	4

Mikäli tuloksiin hyväksytään kaikkien vastaukset, kolmen kärki näyttää seuraavalta:

1. Se, että kanadansuomalaisilla on oma lehti.
2. Tapahtumista tiedottaminen.
3. Se, että lehti ilmestyy pääosin suomeksi.

Avoimia vastauksia tuli kolme. Niiden mukaan tärkeintä lehdessä on siirtolaishistoria, se, että lehti ilmestyy aikanaan tilaajalle sekä se, että lehti ilmestyy ajoissa ja mainostajat saavat rahoilleen vastinetta.

9.7 Tarinat kiinnostavat

Kanadan Sanomien toimivuutta selvitettiin usean kysymyksen avulla. Ensimmäiseksi kartoitettiin, kuinka hyvin nykyiset juttutyypit keräävät lukijoita. Vastausten perusteella selvisi, että lehden suosituimpia juttutyyppejä olivat siirtolaistarinat, suomenkieliset kolumnit ja jutut toisen polven siirtolaisista. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta ilmoitti lukevansa siirtolaistarinat ainakin useimmiten. Suomenkielisiä kolumneja ja toisen polven siirtolaistarioita luki jatkuvasti lähes yhtä iso joukko. (Taulukko 2.)

Muita suosittuja juttutyyppejä olivat pääkirjoitukset, paikallisuutiset ja jutut kanadan-suomalaisten tapahtumista. Vähiten kiinnostusta herättivät Dollarin kurssi, englanninkieliset kolumnit sekä erilaiset arviot. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Kuinka usein vastaajat (n =79) lukevat tiettyjä juttutyyppejä

Kuinka usein luet seuraavia juttutyyppejä?					
	Aina	Useimmiten	Harvoin	En koskaan	Vastauksia kaikkiaan
Pääkirjoitus	39	28	7	1	75
Vitsit	43	16	10	6	75
Ajatusten aamiainen	25	13	19	12	69
Dollarin kurssi	22	8	26	13	69
Kuvakulma	30	22	15	4	71
Gallup	39	17	11	3	70
Suomesta ja maailmalta	49	22	3	2	76
First degree encounters	11	13	26	12	62
Coffee Break	13	14	25	10	62
Let's talk	12	18	20	13	63
Matkareportaasit	39	17	13	5	74
Siirtolaistarinat	55	17	6	1	79
Jutut toisen polven siirtolaisista	48	20	6	2	76
Näkökulmia Taka-Hikiältä	23	25	18	9	75
Muistojen Suomi-iskelmä	23	23	18	9	73
Toronton sivut	34	22	14	6	76
Jutut kanadansuomalaisten tapahtumista	47	17	5	1	70
Paikallisuutiset	48	18	7	2	75
Urheilusivut	24	12	24	14	74
Arviot (esim. kirja-arviot)	9	23	25	8	65
Asia-artikkelit (esim. näin hoidat terveyttäsi)	35	19	14	6	74
Ruokapalsta	33	14	26	4	77
Uskontosivut	28	14	13	21	76
Suomenkieliset kolumnit	36	32	7	3	78

9.8 Lukija on unohdettu

Lukijatutkimuksen kohdassa 18 selvitettiin, mitä mieltä lukijat ovat ylipäättään lehden sisällöstä. Henkilöille esitettiin 13 väittämää, joiden paikkansapitävyyttä he saivat arvioida viisiportaisella asteikolla. Numero 5 merkitsi, että väittämä pitää erittäin hyvin paikkansa. Numero 1 puolestaan merkitsi täysin päinvastaista.

Kysymykseen vastaaminen näytti tuottavan ihmisille vaikeuksia, sillä huomattavan moni vastaaja ympeyri vain osan väittämistä. Esimerkiksi kohtaan ”en jaksa lukea juttuja” kertyi vain 50 vastausta (Taulukko 3). Epäselväksi jäi, eikö vastaajilla ollut mielipidettä asiasta, oliko väittämä heistä irrelevantti vai jäikö kysymys heiltä vahingossa välistä. Kaikkienensa väittämiin vastasi edes osittain 77 henkilöä. Kahdeksan ihmisen vastaukset piti tosin jättää käsittelemättä, sillä henkilöt olivat täyttäneet virheellisen kaavakkeen.

Tulosten perusteella Kanadan Sanomien nykysisältö on vastaajien mielestä vähintäänkin kohtuullista. Yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että väittämä ”sisältö on monipuolista” piti hyvin tai erinomaisesti paikkansa. Lähes yhtä paikkansa pitäväksi arvioitiin väittämät siitä, että jutut on tehty ammattimaisesti, tekstit ovat hyvää suomen kieltä, kuvatekstit ovat informatiivisia, juttujen aiheet ovat kiinnostavia ja jutut ovat sujuvia. (Taulukko 3.)

Eniten parannettavaa löytyi artikkelien suunnittelusta. Vain noin viidesosa vastaajista koki, että väite ”jutut on tehty minua varten” pitää hyvin tai erinomaisesti paikkansa. Päinvastaista mieltä oli yhteensä 14 vastaajaa. (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Mitä mieltä vastaajat (n = 69) ovat lehden sisällöstä

Miten hyvin seuraavat väitteet lehden sisällöstä pitävät paikkansa?						
	Erinomaisesti	Hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti	Erittäin huonosti	Vastauksia kaikkiaan
Sisältö on monipuolista	17	30	14	2	0	63
Jutut tempaisevat mukaansa	8	24	25	4	1	62
Juttujen kieli on rikasta	9	28	21	3	0	61
Jutut ovat sujuvia	11	28	20	2	0	61
Kuvatestit ovat informatiivisia	11	31	19	2	0	63
Juttujen aiheet ovat kiinnostavia	13	29	20	2	0	64
Opin juttujen kautta uusia asioita	8	22	22	5	1	58
Otsikot innostavat lukemaan	14	20	23	4	0	61
Tekstit ovat hyvää suomen kieltä	19	25	16	3	1	64
Jutut on tehty minua varten	5	8	30	12	2	57
En jaksa lukea juttuja	5	10	12	16	7	50
Jutut ovat sopivan pituisia	11	25	20	3	0	59
Jutut on tehty ammattimaisesti	14	26	17	1	0	58

9.9 Hyvät tarinat

Tutkimuskaavakkeen kohdassa 19 vastaajat saivat kertoa, mikä lehden sisällössä on erityisen hyvää. Tyhjien ja en osaa sanoa -vastausten lisäksi kysymykseen kertyi 57 kommenttia. Eniten kehuja saivat siirtolaistarinat ja muut henkilöhaastattelut (18 mainintaa). Toiselle sijalle kirivät tapahtumalistaukset ja -katsaukset (13 mainintaa). Jaetulle kolmannelle sijalle tulivat Suomen uutiset (6 mainintaa) sekä paikallisuutiset ja kanadan-suomalaisia koskevat uutiset (6 mainintaa). Neljä henkilöä mainitsi terveystartikkelit. Kaksi iloitsi siitä, että lehti ilmestyy pääosin suomeksi.

Yksittäisistä kirjoittajista kehuja saivat Jonathan Riikonen (8 mainintaa), Reissu Raija (3 mainintaa), Tiina Kinnunen (1 maininta) ja Henri Pakarinen (1 maininta). Kaksi henkilöä antoi ruusuja lehden harjoittelijoille.

”Suomesta tulleet tilapäis reporterit antavat raikkaan tuulahduksen nyky-suomen kielestä – mutta pidän myös kaikkien muidenkin kolumnistien kielen kirjosta.” (Nainen, 67)

Yksi vastaaja käytti tilan moittiakseen lehteä liian runsaasta Torontoa koskevasta aineistosta.

9.10 Tuoretta tilattu

Seuraavaksi vastaajat saivat antaa risuja lehden sisällöstä. Eniten vastaajia (yhteensä 7 moitetta) tuntui kismittävän tunne siitä, että omalta paikkakunnalta on liian vähän juttuja suhteessa toisen paikkakunnan artikkeleihin.

Entinen Vapaa Sana oli parempi; nykyinen lehti joutuu kattamaan liian laajasti tätä mannerta ja sisältää liian paljon juttuja ihmisistä ja tapahtumista, jotka eivät elo minulle millään tavalla tuttuja; harkitsen todella tilaanko enää lehteä. (Nainen, 61)

Seuraavaksi eniten (6 kappaletta) moitteita tuli liian hitaasti kulkevasta postista.

”Saan lehden 2-3 viikkoa myöhässä.” (Mies, 63)

”Too many dated articles of regular news I can read elsewhere.” (Mies, 65)

Neljää vastaajaa ärsytti, ettei jutuista ja mainoksista aina tiennyt, mistä kaupungista ne kertovat. Kolme kaipasi lisää englanninkielisiä artikkeleita ja kaksi halusi luopua niistä kokonaan. Moitteita tuli myös liian pitkistä artikkeleista, yksittäisistä juttutyypeistä, uskonnollisesta ja sodanaikaisesta sisällöstä sekä ajoittaisista kirjoitusvirheistä.

9.11 Kannessa kaikki hyvin

Lehden sisällön jälkeen oli aika tarkastella lehden ulkonäköä. Kohdassa 21 esitettiin 14 väittämää, joiden paikkansapitävyyttä vastaajat saivat arvioida viisiportaisella asteikolla. Tässäkin tapauksessa numero viisi merkitsi, että väite pitää erinomaisesti paikkansa. Numero yksi merkitsi täysin päinvastaista.

Monivalintatehtävän täyttäminen vaikuttaa joko tuottaneen vastaajille ongelmia tai väsyttäneen heitä, sillä osa heistä sivuutti valtaosan väittämistä. Siitä huolimatta jokainen tutkimukseen osallistuneista 79 henkilöstä vastasi ainakin yhteen väittämistä. Kahdeksan henkilön vastaukset piti jättää kokonaan käsittelemättä, sillä he olivat täyttäneet virheellisen lomakkeen. Yhden virheellisen lomakkeen täyttäjän näkemykset on laskettu mukaan tuloksiin. Kyseinen henkilö oli ympyröinyt vain nelosia. Poikkeuksena oli väit-

tämä ”kuvat ovat liian isoja”, jonka kohdalla henkilö oli ympyröinyt numeron yksi. Merkitsin henkilön neloset tarkoittamaan vaihtoehtoa *erinomaisesti* ja ykkösen vaihtoehtoa *erittäin huonosti*. Syynä päätökseeni olivat henkilön lomakkeeseen lisäämät kommentit. Vastaaja oli kirjoittanut, että erityisen hyvää lehden ulkoasussa on ”koko homma 10”. Lisäksi hän oli vastannut kysymykseen ”Mikä lehden ulkoasussa ärsyttää?” kirjallisesti ”ei mikään”.

Henkilön kommentit näyttivät heijastelevan vastaajien yleistä mielipidettä, mikä kieli yllättävästä mutta positiivisesta kehityksestä. Toisin kuin lehden alkutaipaleella, jolloin lukijoilta satoi kritiikkiä muun muassa sekavasta taitosta ja liian isoista kuvista, kuukausien kuluessa ihmiset olivat ilmeisesti tykättyneet Kanadan Sanomiin.

Oheisesta taulukosta (taulukko 4) käy ilmi, että enemmän kuin neljä viidestä vastaajasta koki, että väite ”lehti on hyvännäköinen” piti hyvin tai erinomaisesti paikkansa. Lähes yhtä usea piti kuvatekstien sijoittelua toimivana ja kuvien määrää sopivana. Lisäksi valtaosa vastaajista piti kantta houkuttelevana, ulkoasua yhtenäisenä ja lehteä kaikkien ammattimaisen näköisenä. Kuvien valintaan ja sijoitteluun tulee tulosten mukaan kiinnittää tulevaisuudessakin huomiota, sillä yli puolet vastaajista kertoi katsovansa jutuista ensin kuvat. (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Mitä mieltä vastaajat (n = 71) ovat lehden ulkonäöstä

Kuinka hyvin seuraavat väittämät lehden ulkonäöstä pitävät paikkansa?						
	Erinomaisesti	Hyvin	Kohtalaisesti	Huonosti	Erittäin huonosti	Vastauksia kaikkiaan
Lehti on hyvännäköinen	27	32	7	1	0	67
Kansi houkuttelee lukemaan	18	26	12	2	0	58
Ulkoasu on yhtenäisen	20	26	12	0	0	58
On helppo ymmärtää, mihin kuvaan kuvatekstit liittyvät	19	30	8	1	1	59
Kuvia on sopivasti	18	33	7	5	0	63
Katson jutuista ensin kuvat	15	29	10	2	4	60
Kuvat ovat sopivan kokoisia	16	30	11	2	0	59
Kuvia on liian vähän	4	11	21	13	4	53
Jutut on sijoitettu loogisesti	5	30	18	3	1	57
Värisivuja on riittävästi	11	30	13	6	0	60
On helppo ymmärtää, mistä jutut alkavat ja mihin ne loppuvat	12	28	16	3	0	59
Kuvat ovat liian isoja	3	7	23	13	8	54
Löydän etsimäni helposti	13	20	23	4	2	62
Lehti näyttää ammattimaiselta	17	31	14	0	1	63

Kirjallisia kommentteja varten varattu avoin kysymys siitä, mikä lehden ulkonäössä on erityisen hyvää, kirvoitti 63 vastausta. Eniten kehuja sateli lehden koosta (9 kommenttia) ja selkeästä etusivusta (9 kommenttia). Kahdeksan mielestä koko paketti oli toimiva. Kolme piti lehden nykyisestä nimestä.

Yksittäisiä kommentteja tuli otsikkotyyleistä ja leipätekstin koosta. Yksi vastaaja halusi kertoa, ettei lehden ulkoasussa ole mitään erityisen hyvää. Toinen puolestaan käytti vastaukselle varatun tilan valittaakseen postin hitaasta kulusta ja kolmas kertoi, ettei halua etusivulle englanninkielisiä juttuja. Viisi henkilöä ei osannut eritellä tuntojaan.

Kysymykseen siitä, mikä lehden ulkoasussa ärsyttää, vastasi 50 henkilöä. Heistä yli puolet, 39 henkilöä, oli sitä mieltä, että kaikki toimii jo nyt hyvin. Kolmen vastaajan mielestä kannessa olisi kuitenkin parantamisen varaa. Heistä ensimmäisen mukaan etusivulle pitäisi nostaa mielenkiintoisempia artikkeleita. Toinen vaati kansisivun säilyttämistä suomenkielisenä ja kolmas halusi poistaa etusivulta mainokset. Kaksi kirjoitti, että taitto on sellaisenaan sekava ja yhden mielestä Ajatusten aamiainen ja Viikon vitsit näyttävät

liikaa mainoksilta. Kritiikkiä tuli myös liian isoista kuvista, värittömyydestä ja siitä, että kuvat ovat yhdessä köntissä.

Pisin kommentti tuli henkilöltä, jonka mielestä sanomalehden tulisi ottaa oppia edeltäjistään:

Taitto on sekavaa. Esim. joulutervehdyksissä ei ollut mitään järjestystä ja paljon virheitä. Ilmoitukset voisivat olla paremmin havaittavissa. Ne ja ilmoitukset pitää löytyä helposti. Thunder Bayn asiat pitäisi olla omassa osastossa. Osoitelappu on huonossa paikassa. Peittää ilmoituksen. Osoitelapun paikka on lehden etusivun oikeassa yläkulmassa, missä on tyhjä tila. Mallia voisitte katsoa Canadian Uutisista. Jos sitä lehteä vielä jostain löydätte. Se oli hyvin ja selvästi tehty lehti. (Nainen, 81)

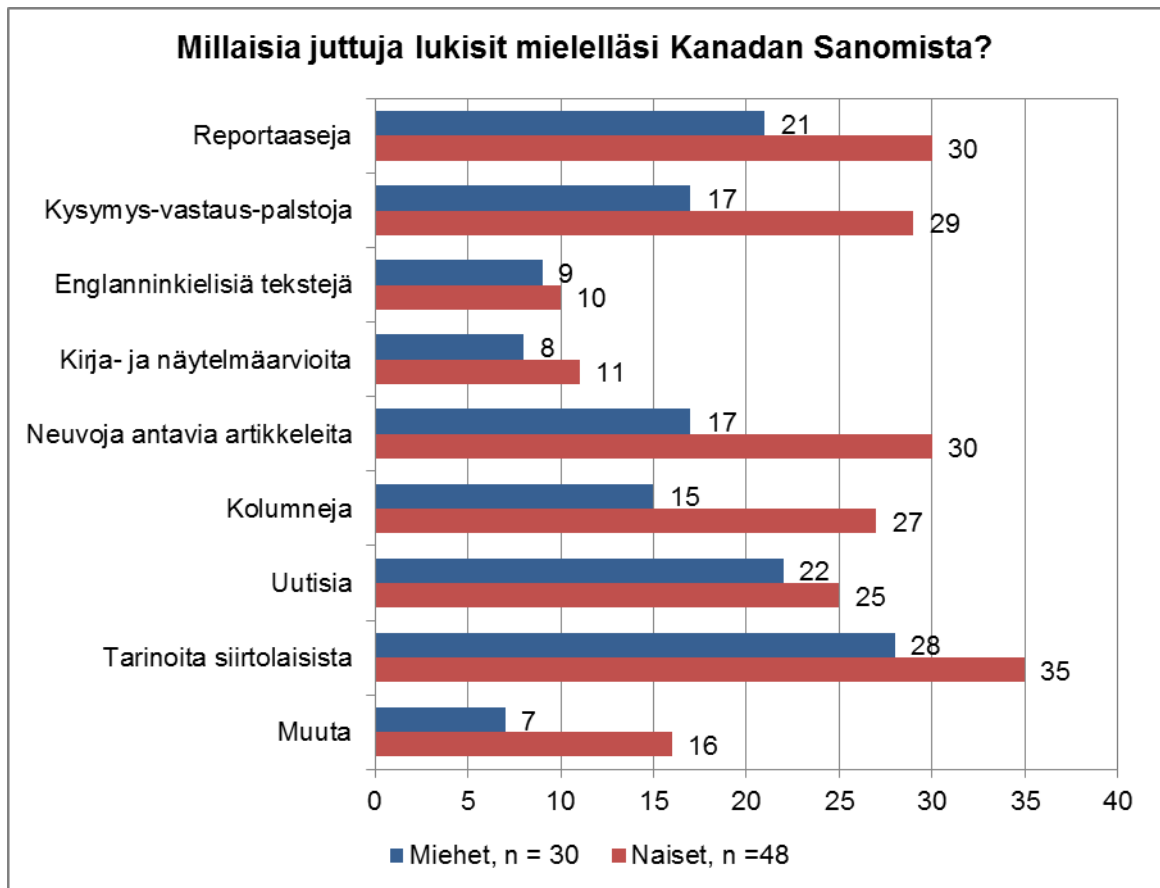
Yksi vastaaja ei osannut kertoa mielipidettään. Kaksi puolestaan sekoitti ulkoasiat sisältökysymyksiin. Heistä toinen vaati lisää englanninkielisiä tekstejä ja toinen paikallisia artikkeleita.

9.12 Enemmän siirtolaistarinoita

Varsinaisesti lukijoiden mieltymyksiä udeltiin vasta lukijatutkimuksen seuraavissa osioissa. Kohdassa 24 kyseltiin, millaisia juttuja he lukisivat mielellään Kanadan Sanomista ja kohdassa 25, mistä aiheista pitäisi tehdä lisää juttuja.

Miesten ja naisten vastauksissa ei ollut keskenään suuria eroja. Arviolta neljä viidesosaa kaikista vastaajista ilmoitti lukevansa mielellään siirtolaistarinoita ja kaksi kolmasosaa reportaaseja. Uutisista, kolumneista, kysymys-vastaus-palstoista sekä neuvoa antavista artikkeleista ilmoitti pitävänsä yli puolet vastaajista. Kirja- ja tapahtuma-arvioita sekä englanninkielisiä tekstejä lukisi alle neljännes vastaajista. (Kuvio 5.)

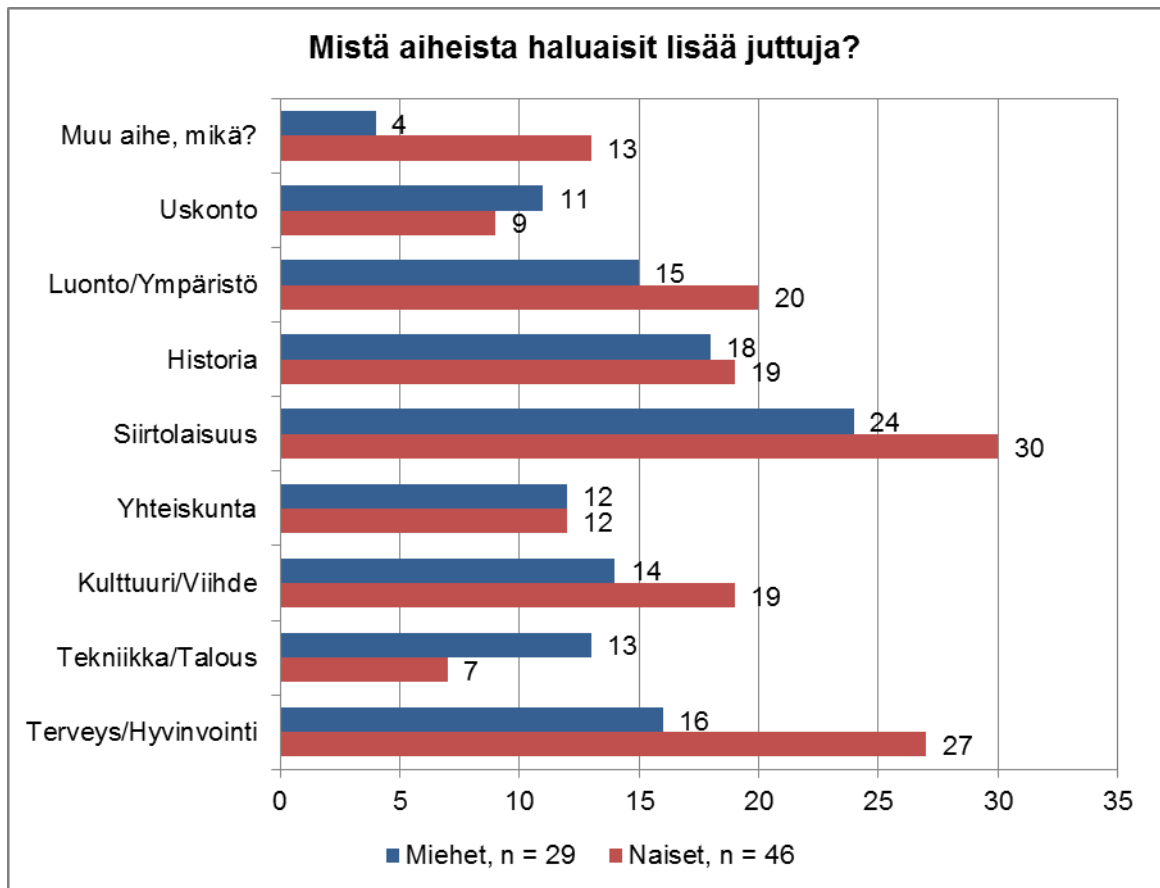
Kolmasosa rasti kohdan *muuta*. Suomea koskevien uutisten (3 mainintaa) ohella vastaajat kertoivat lukevansa mielellään urheilujuttuja (2 mainintaa), terveydestä ja hyvinvoinnista kertovia artikkeleita (2 mainintaa) sekä juttuja kuuluisuuksista (2 mainintaa). Yksi vastaaja mainitsi jutut kanadansuomalaisista yrityksistä ja Kanadaan hiljattain muuttaneista suomalaisista. Lisäksi yksittäiset vastaajat pitivät rikosjutuista, ruokapalstoista, kuolinilmoituksista, sananselityksistä ja puutarhapalstoista.

Kuvio 5. Millaisia juttuja vastaajat (n = 78) lukevat mielellään

Lisää juttuja vastaajat halusivat lähinnä siirtolaisuudesta (54 vastausta), terveydestä ja hyvinvoinnista (43), historiasta (37) ja luonto- ja ympäristöaiheista (35). Kulttuuri ja viihde saivat 33 ääntä ja yhteiskunta 24 ääntä. Uskonnon ja tekniikan/talouden valitsi 20 vastaajaa. (Kuvio 6.)

Kategoriaan muu aihe kertyi kaikkiaan 17 vastausta. Niiden mukaan ihmiset halusivat nähdä lisää juttuja onnettomuuksista, urheilusta, ilmailusta, kalastuksesta, metsästyksestä, muodista, sisustuksesta, kuuluisuuksista, Pohjois-Amerikan historiasta, Kanadan politiikasta sekä Kanadan suomalaisten tapahtumista. Lisäksi vastaajat halusivat lukea runoja, Suomen uutisia, Soile Harjunharjan lapsuusmuistoja, siirtolaisuuteen ja kanadansuomalaisiin liittyviä juttuja ja paikallisia uutisia.

Kuvio 6. Mistä aiheista vastaajat (n = 75) kaipaavat lisää juttuja

Kaksi vastaajaa toivoi ristisanatehtäviä ja yksi suomalaissukuisten poliitikkojen pyörittämää kolumnia. Lisäksi yksi ehdotti, että lehti perustaisi Letters to the Editor -palstan.

9.13 Hyvä arvosana

Lukijatutkimuksen loppupuolen kysymykset keskittyivät kartoittamaan, mitä mieltä lukijat ovat kaiken kaikkiaan Kanadan Sanomista ja millaisia parannusehdotuksia heillä olisi lehdelle. Kohdassa 27 vastaajilta kysyttiin, mikä olisi paras ilmestymistiheys lehdelle. 62 kannatti julkaisutiheyden säilyttämistä ennallaan. 14 muuttaisi lehden kerran kahdessa viikossa ilmestyväksi julkaisuksi. Kahden mielestä lehden tulisi ilmestyä vain kerran kuukaudessa. Yksi henkilö ei ilmaissut mielipidettään.

Seuraavaksi vastaajia pyydettiin antamaan lehdelle arvosana kouluasteikolla neljästä kymmeneen. Vastauksia kertyi 71. Niiden perusteella lehden yleisarvosanaksi tuli kahdeksan. Vastausten mediaani ja moodi olivat myös kahdeksan.

Tunnuslukujen laskemisessa oli sikäli tulkinnan varaa, että kolme vastaajista jätti monitulkintaisen vastauksen. Yksi kirjoitti lomakkeeseen 9–10 ja yksi: ”Lehden sisällölle ja ulkoasulle 8, mutta tiedotusarvolle 4.” Yksi puolestaan kirjoitti: ”Itse lehti – 8, postitus – 4.” Kyseinen henkilö vielä lisäsi, että lehti saapuu hänelle pari viikkoa myöhässä. Hyväksyin aineistoon kahden ensimmäisen henkilön vastauksista heidän ilmoittamiensa lukujen keskiarvot (9,5 ja 6). Kolmannen kohdalla hyväksyin mukaan luvun kahdeksan, sillä en katsonut postin ongelmien kuuluvan sinänsä Kanadan Sanomille.

Perusteluja arvosanavalinnoille tuli viitisenkymmentä. Lyhyiden ”kaikki kunnossa”- ja ”liikaa tietyn paikkakunnan asioita” -tyyppisten vastausten ohella tekstien joukosta löytyi hivenen pidempiä pohdintoja.

“5, I think the paper needs to focus an provide the next generations with Finnishness. The articles should be about the history of North American Finns. There is no need to re-report on local news and world news.”

(Mies, 68)

”8, lehti on mielenkiintoinen tuoden tapahtumia ja uutisa siirtolaisista ja heidän elämästään ym. uutiset Suomesta ja Kanadasta.” (Mies, 84)

”Hyvä, 7. Mielestäni suht.pienillä resursseilla on saatu ihan hyvä lehti. Joskus kielenkäyttöön on sekoittunut liian paljon "fingelskaa" tai nykypuhekieltä. Toivottavasti yhteistyöllä laajentuisi todella koko Kanadan suomalaisten lehdeksi.” (Nainen, 48)

Lehden merkitystä siirtolaisyhteisön omana linkkinä korosti myös kourallinen muita vastaajia.

”10 hienoa että on lehti.” (Mies, 47)

”Ehkä 8 kun se on tärkeä yhdistää Canadian Suomalaisuuden.” (Nainen, 75)

”10 – koska me tarvitaan tämän lehden.” (Nainen, x)

Kyllä Kanadan Sanomat on lähes kymppin (10) arvoinen lehti, yhteistyön korostamista pitäisi lisätä ja hajottajien esilletuomista ehdottomasti vähentää. (Mies, 74)

Epäonnistumista yhteisen tehtävän hoidossa harmitteli kymmenkunta vastaajaa. He purkivat tuntojaan muun muassa näin:

8 kun on syytä parantua mutta ei ole muita tarjolla. (Mies, 67)

6 – too much content is boring - re movie stars. Dated North American sports content (like superbowl) (Mies, 65)

6, materiaalin kapeus ja suuntaus enemmän tiettyyn ikäluokkaan. (Mies, 30)

Jotta vastaajien kommentit eivät olisi jääneet ilmaan, ihmisille annettiin lukijatutkimuksessa vielä mahdollisuus lähettää lehdelle konkreettisia parannusehdotuksia. Tyhjiä ja *en osaa sanoa* -tyyppisten viestien ohella kysymys keräsi 36 kommenttia. Kahdeksan vastaajaa liputti monipuolisemman sisällön puolesta. Kolme toivoi lisää englanninkielisiä tekstejä ja kolme enemmän juttuja Toronton tienoilta. Kaksi puolestaan vaati lisää juttuja Thunder Baystä. Neljä toivoi, että lehden postitus muuttuisi nopeammaksi.

Kommenttien perusteella Vapaa Sanan ja Kanadan Sanomien yhdistyminen Kanadan Sanomiksi vaikuttaa olleen monelle lukijalle kova isku. Se ei ole mikään ihme, kun tietää, että osa ihmisistä on seurannut julkaisuja jo useita kymmeniä vuosia. Varsinainen ongelma näyttää kuitenkin liittyvän siihen, että Kanadan Sanomien lukijat ovat jo aikoja sitten jakautuneet kahteen kilpailevaan leiriin sen mukaan, asuvatko he Torontossa vai sen pohjoispuolella: metropolialueen asukkaat pitävät syrjäisempien alueiden ihmisiä ja tapahtumia jo lähtökohtaisesti epäkiinnostavina ja toisin päin. Kun ihmiset saivat vapaasti kertoa, mikä lehdessä on pielessä, lomakkeisiin kertyi useita seuraavan kaltaisia vastauksia:

[Lehdessä pitäisi olla] enemmän asiaa Thunder Baysta ja mainoksia myös. Eikä Torontosta kirjoiteta mitään. Toronto pois lehdestä. (Nainen, 75)

[Lehdessä on] liikaa Thunder Bayn asioita. (Nainen, 62)

Tällä hetkellä lehdestä saa sellaisen kuvitelman ettei Vapaa Sanaa ole enää melkein ollenkaan olemassa. [Lehdessä pitäisi olla] lisää juttuja Toronton tapahtumista ja asioista. (Nainen, 35)

Samantapainen kahtiajako näyttää liittyvän kielikysymyksiin. Osa vastaajista haluaisi säilyttää lehden pääosin suomalaisena, osa lisäisi englanninkielistä sisältöä. Kieliriita ei ole sinänsä mikään ihme, sillä Kanadan Sanomien lukijat edustavat useita eri ikäpolvia. Vanhimmat heistä jättivät aikanaan kieliopinnot väliin, minkä seurauksena he haastelevat edelleen vain suomea ja fingskää. Nuoremmat puolestaan osaavat isovanhempiensa äidinkieltä vain parin sanan verran.

Koska vanhempi sukupolvi siirtyy pikkuhiljaa ajasta ikuisuuteen, eikä meren takaa virtaa tilalle uusia siirtolaisia, voimatasapaino keikahtaa lopulta englanninkielisten lukijoiden hyväksi. Niinpä Kanadan Sanomien täytyy tulevaisuudessa löytää kilpailuvaltinsa jostain muusta kuin suomenkielisestä sisällöstä. Samaa on uumoillut Canadian Sanomien entinen päätoimittaja Aarre Ertolahti. Vesa Marttisen ja Riku Salmisen (2012) helmikuussa 2010 tekemässä haastattelussa Ertolahti toteaa, että:

Suomenkielisen väestön väheneminen lopulta tekee mahdottomaksi kaupallisen suomenkielisen lehden julkaisemisen Kanadassa. (---)

Kokeilut englanninkielisestä kanadansuomalaisille tarkoitetusta julkaisusta eivät ole toistaiseksi onnistuneet, mutta ajan mittaan se jäänee ainoaksi mahdolliseksi vaihtoehdoksi. (Marttinen & Salminen 2012, 42.)

Ertolahden näkemyksiä tukevat myös lukijatutkimuksen tulokset. Yksi vastaajista jopa totesi suoraan, ettei Kanadan Sanomilla ole nykyisellään tulevaisuutta:

Minä puhun ja luen suomea, mutta mieheni ja lapseni eivät. Kun minä menen, lehden tilaus loppuu. (Nainen, 76)

Toinen oli hivenen sovittelevampi, mutta painotti englannin tärkeyttä:

More stories in English. This way I could pass them on to my children and grand children who are proud of the Finnish heritage but don't necessarily speak Finnish fluently. Although I have 4 year grandson who goes to Finnish school in San Jose Ca. He is the one we should be targetting.
(Mies, 68)

Vastaajan mukaan lehdessä pitäisi siis olla enemmän englanninkielisiä juttuja, jotta hän voisi jakaa ne lastensa ja lastenlastensa kanssa.

10 Kehitysideoita

Lukijatutkimuksen tulosten sekä toimitusharjoitteluni aikana esiin tulleiden seikkojen perusteella Kanadan Sanomia kannattaisi kehittää monessakin suhteessa. Lehden sisältöä koskevien ratkaisujen ohella käsittelyyn pitäisi ottaa Kanadan Sanomien toimituskulttuuri sekä hinnoittelupolitiikka.

10.1 Lukijat ensin

Lukijatutkimuksen tärkein oppi liittyy lukijoiden huomioimiseen. Kanadan Sanomien jatkuvuuden kannalta lehden tulisi ehdottomasti perehtyä vielä tarkemmin omaan kohderyhmäänsä ja miettiä, miten lukijoiden tarpeet voitaisiin ottaa entistä paremmin huomioon. Selvitystyön tulosten perusteella lehden kannattaisi laatia oma tyylikirja, joka sisältäisi perusasioiden lisäksi tiiviin oikeinkirjoitusliitteen. Monille avustajille näyttää näet tuottavan ongelmia muistaa yksinkertaisia sääntöjä, kuten sitä, että suomessa käytetään pilkkuja ja viikonpäivät ja kuukaudet kirjoitetaan pienillä alkukirjaimilla.

Tyylikirjan ei pitäisi jäädä vain toimituksen sisäiseen käyttöön, vaan se tulisi toimittaa lehden vakituisille avustajille. Tällöin lehden jutuista saattaisi tulla jo lähtökohtaisesti kiinnostavia, eikä toimittajaharjoittelijoiden tarvitsisi viettää useita tunteja muokatessaan avustajien juttuja ja yrittäessään selvittää, missä tekstien punainen lanka menee. Todisteen tyylikirjan tarpeellisuudesta antakoot seuraavat kaksi näytettä, jotka on poimittu toimitukseen vuonna 2012 saapuneista artikkeleista:

Kävellessäni aamulla tässä meidän Lake Clarke Garden Condominiums alueella katselen autojen rekisterikilpiä. Niitä on Washintonista, Quebecista, North Carolinesta, Ontariosta, Virginiasta, New Yorkista y.m:lta Siis monen tiet tuovat tänne Floridaan.Meidän autossa ei lue Beautiful British Columbia ;kun jätämme sen tänne lähtiessämme taas keväällä Kanadaan.Siinä lukee Florida.Niin meidät toi lentotie tänne melkein kolme viikkoa sitten.Matka meni ilman vaikeuksia.Atlantassa jouduimme istumaan tunnin koneessa jonkun jutun takia ,mistä meille ei selitetty.Tämä aika on täällä mennyt yhtä sun toista järjestellessä.Monet ystävät ovat saapuneet Suomesta ja Kanadasta.Vitsailevat ,että suomalaisia on kadut ja joka paikka täynnä.

LÄhdimme Thunder Baystä 31 pv Lokakuuta. Aijettin Coloradon vuoristosta Las Vegagasin. Olimme siellä pari päivää sitten suunnatin Pheonix Arizona kahdesksi päivää ystäväviikoksi tapaamaan. Sieltä sitten Maaraskuun 7pv. LÄhdimme Tuscon Arizonan.

Finn Fest 2012 Tusconissa olivat ensimmäistä kertaa. He odottivat 500 kävijää ja kyllä siellä oli. Ole lämmimmän vastaanotto. Väkijoukko oli monelta puolelta maata. Suomesta, Kanadasta, ja ympäri Amerikka. Ohjelma oli moni puolista. Suomesta oli nuoria laulajia ja tanssi orkesteri. Kelly Saxberg oli myös matkustanut juhlin esittämään Thunder Bayssa tehty elokuva, Under The Red Star ja oli hyvin suosittu. Muumit myös olivat tulle esiintymään. Siellä tapasimme ystäviä ja uusia ihmisiä ja tuli uusia ystäviä myös.

Lehden tulisi muuttaa toimintaansa muutenkin selkeämmäksi. Toimituksen tulisi sopia yhdessä, mitkä ovat lehden journalistiset tavoitteet ja miettiä, miten päämäärät voidaan saavuttaa. Arkityön helpottamiseksi lehteen kannattaisi palkata päätoimittaja, joka päättäisi esimerkiksi erikoisnumeroiden tekemisestä ja vastaisi viime kädessä siitä, että ohjeita sovelletaan käytäntöön.

10.2 Järjestystä sisältöön

Lukijatutkimuksessa kävi ilmi, että osa Kanadan Sanomien lukijoista piti lehden rakennetta sekavana. Ongelma voitaisiin korjata pienillä muutoksilla: Eri alueita koskevat uutiset ja jutut voitaisiin esimerkiksi koota omiksi, selkeästi erottuviksi ryppäikseen. Lisäksi toimituksen kannattaisi jatkaa monista lehdistä tuttua linjaa, jossa jokaisen jutun alkuun kirjoitetaan suuraakkosilla, mitä paikkakuntaa teksti koskee. Tällöin lukijat osaisivat poimia heidän kotipaikkaansa koskevat sisällöt aiempaa helpommin massasta. Mainosten jaotteluun voitaisiin ottaa mallia Kanadan Sanomista, jossa esimerkiksi jouluilmoitukset oli jaoteltu eri sivuille sen mukaan, mitä aluetta ne koskivat.

Vakiopalstat kannattaisi ankkuroida pysyvästi omille paikoilleen. Jos gallupin paikaksi on määritelty sivu kolme, jutun pitäisi löytyä aina sivulta kolme, eikä vaeltaa pitkin lehteä. Ennakoitavuuden tärkeyttä voitaisiin kuvata vaikkapa kylpylävertauksella. Kumpaan paikkaan itse menisit mieluummin: kylpylään, jossa kaikki palvelut löytyvät tutuilta paikoiltaan vai paikkaan, jossa lastenltaan tilalla saattaakin olla varoittamatta piraijaparkki, vaatekaapit on sijoitettu saunaan ja vessan paikka vaihtuu tunnin välein?

Päivi Mykkäsen (1998) mukaan ennakoitavuus on yksi hyvän lehden tunnusmerkeistä. Selkeä rakenne on ikään kuin kartta, jonka avulla lukija suunnistaa itseään kiinnostavien juttujen äärelle. Lisäksi se auttaa toimitusta jäsentämään aineistot järkevaksi ja tasapainoiseksi kokonaisuudeksi. Rakenteen suunnittelussa pitää tosin varoa, ettei lehdestä

tule liian tylsä ja ennalta arvattava. (Mykkänen 1998, 65–66.) Sisällölle pitää siis antaa tilaa hengittää.

Rakenteellisten päätösten ohella ennakoitavuutta voitaisiin lisätä tehostamalla yhteistoimintaa eri toimitusten ja työntekijöiden välillä. Lehdessä voitaisiin pitää esimerkiksi Skypen välityksellä säännöllisesti toimitus- ja palautepalavereita, joissa ruodittaisiin edellisten numeroiden onnistumista sekä sovittaisiin, millaista sisältöä seuraavan viikon lehteen tulee. Juttujen oikolukuun ja taiton tarkistamiseen tulisi varata riittävästi aikaa.

10.3 Monipuolisuutta sisältöön

Sekavan rakenteen lisäksi Kanadan Sanomissa lukijoita sapetti tunne siitä, että lehti suosii tietyn alueen lukijoita. Kyse on vakavasta ongelmasta, sillä lehden tarkoituksena on olla kaikkien kanadansuomalaisten – ei vain Toronton tai Thunder Bayn asukkaiden – oma media. Jotta epäkohta saataisiin korjattua, Kanadan Sanomien tulisi raportoida säännöllisesti myös Ontarion ulkopuolisista tapahtumista. Lehdellä ei ole resursseja perustaa maan jokaiseen kolkkaan omaa sivukonttoria, mutta runsaita investointeja vaa-
tiville ratkaisuille löytyy vaihtoehtoja. Yksi mahdollisuus olisi ottaa mallia The Finnish American Reporter -lehdestä. Siinä eri kaupungeille on varattu lehden sivuilta omat palstansa, joissa ihmiset kertovat tiivistetysti paikkakuntansa viimeaikaisista tapahtumista (The Finnish American Reporter 2013, 19–20).

Kanadan Sanomien avustajat voisivat lähettää raporttinsa vaikkapa neljän viikon välein. Tiukemmat aikataulut eivät ole kovin realistisia, sillä siirtolaisyhteisöissä ei satu mullistuksia joka päivä. Mielenkiintoisista tapahtumistakin on välillä pulaa.

Mikäli lehti päätty tulevaisuudessa perustamaan uusia juttupalstoja, sen on selvitettävä, miten se saisi värvättyä riveihinsä lisää kirjallisesti lahjakkaita avustajia ja pidettyä heistä kiinni.

10.4 Yhteisöllisyys

Osalle Kanadan Sanomien seuraajista lehden tärkein tehtävä on tarjota keino tuntee yhteisöllisyyttä toisten siirtolaisten kanssa. Jotta kanadansuomalaiset voisivat tulevaisuudessaakin hyödyntää lehteä oman identiteettinsä rakentamisessa, Kanadan Sanomien

tulisi tarjota yhteishenkeä ylläpitävää ja uudistavaa materiaalia. Yksi mahdollisuus olisi esimerkiksi tarjota lukijoille oma erityinen *mielipide-* tai *lukijoiden kynästä* -palsta. Lisäksi heille voitaisiin – resurssien niin salliessa – järjestää lukijaretkiä sekä perustaa verkkoon oma keskustelupalsta.

Toisaalta on hyvä kysyä, mikä merkitys kanadansuomalaisuudella ja etnisellä taustalla on esimerkiksi toisen ja kolmannen polven siirtolaisille. Tarvitsevatko he Kanadan Sanomien kaltaista mediaa vai pitäisikö heille keksiä jotain aivan muuta?

10.5 Hintapolitiikka

Tilaaajakannan laajentamista ajatellen lehden kannattaisi harkita hinnoittelupolitiikkansa tarkistamista. Tällä hetkellä Kanadan Sanomien vuosikerta maksaa kotiin tilattuna 105 dollaria. Kaupasta ostettuna lehden hinta on kaksi dollaria numerolta. Koska lehti ilmestyy vuodessa 51 kappaletta, irtonumeroiden ostaja tulee maksaneeksi vuosikerrastaan vain 102 dollaria, siis kolme dollaria kestotilaaajaa vähemmän. Puolen vuoden määräaikaistilauksessa ero hinnoissa näkyy selvemmin. Kaupasta ostettuna lehdet maksavat 52 dollaria. Kotiin tilattuna niistä saa pulittaa 63 dollaria. Vaikka kyse on vain yhdestätoista dollarista, halu säästää rahaa voi vaikuttaa ratkaisevasti siihen, millä tavalla henkilö päättää lehensä hankkia.

Kanadan Sanomien kannalta olisi järkevintä kannustaa lukijoita suoraan kestotilaaajiksi. Mikään ei näet takaa, että ihmiset suuntaisivat joka viikko lehtiostoksille: sateisina päivinä, kuumeen iskiessä tai kesäloman korvilla on mukavampi tehdä jotain aivan muuta kuin marssia kauppaan. Irtonumerot eivät edes ole kaikkien saatavilla. Helmikuussa 2013 Kanadan Sanomia myytiin 17 eri pisteessä. Niistä kolme sijaitsi Sudburyssä, 11 Thunder Bayssä ja kolme Torontossa. Kanadan Sanomien kannattajien pitää siis joko asua Etelä-Ontariossa tai omistaa teleportti, jos he mielivät hankkia lehensä kaupasta. Osa irtonumeromyynnin tuotosta valuu kauppiaiden taskuun. Tilausten postituksesta aiheutuviin kuluihin on sitä vastoin mahdollista saada Kanadan valtiolta tukea.

11 Mahdollisia jatkotutkimuksia

Opinnäytetyöni paljasti, että kanadansuomalaisilla lehdillä on merkitystä niiden lukijoiden ryhmäidentiteetille. Vaikka aihe osoittautui hedelmälliseksi, sen käsittely jäi raportissani erittäin pinnalliseksi. Tulevaisuudessa voisikin olla mielekästä tutkia tarkemmin, kuinka kanadansuomalaiset sanomalehdet ovat vaikuttaneet siirtolaisten identiteetteihin ja sopeutumiseen Pohjois-Amerikkaan. Millaista politiikkaa lehdissä on ajettu? Onko julkaisujen tavoitteena ollut integroida siirtolaiset osaksi valtaväestöä vai kenties pitää suomalaiset puhtaasti suomalaisina? Innoitusta työn laatimiseen voisi hakea esimerkiksi Katja Johanna Ainasojan (2007) pro gradusta *Pabe alas, hyve ylös – Koti-lehti Amerikan suomalaisten akkulturaation edistäjänä*. Siinä tarkastelun kohteena on vuonna 1923 kuollut amerikansuomalainen Koti-lehti.

Toinen tutkimusaihe liittyy kanadansuomalaisten lehtien asemaan mielikuvien muokkaajina. Olisi kiinnostavaa tarkastella, millainen maailmankuva Kanadan Sanomien artikkeleista välittyy yleisölle ja miten toimittajien tekemät valinnat vaikuttavat lukijoihin. Ovatko paikallispoliisin tiedotteista muokatut rikosuutiset esimerkiksi omiaan lisäämään Kanadan alkuperäisasukkaisiin kohdistuvia ennakkoluuloja?

Kolmas lisäselvityksiä kaipaava aihe löytyy kanadansuomalaisten lehtien suhteesta muihin siirtolaislehtiin. Mitkä ovat kanadansuomalaisen lehdistön ominaispiirteet? Mikä erottaa ne muista lehdistä? Vertailukohdiksi voitaisiin valita esimerkiksi muualta Euroopasta Kanadaan muuttaneiden siirtolaisten lehdet tai vaikkapa Välimeren lämmössä asuvien suomalaisten julkaisut, kuten Espanjan Sanomat ja Suomalainen Espanjassa.

Neljäs aihe liittyy oleellisesti kanadansuomalaisen lehdistön historiaan. Aarre Ertolahden perustamalta Canadian Sanomat -lehdeltä puuttuu oma historiikki. Sen kokoaminen yksiin kansiin olisi tiedon säilyttämisen ja lehdistön kehityksen ymmärtämisen kannalta tärkeä ja mielenkiintoinen projekti.

Muita aiheita voisivat olla Kanadan Sanomien verkkonäkyvyyden kehittämisprojekti sekä sen tutkiminen, mikä merkitys kanadansuomalaisuudella on toisen ja kolmannen polven siirtolaisille.

12 Lukijatutkimuksen luotettavuudesta

Kehitysideoiden ja mahdollisten jatkotutkimusten ruotimisen jälkeen on hyvä pysähtyä pohtimaan, miten Kanadan Sanomien lukijatutkimuksen toteutus kaikkienensa onnistui. Tutkimuksen *reliabiliteetilla* tarkoitetaan sitä, miten tarkkoja ja luotettavia sen tulokset ovat. Tällöin tarkastelun kohteena ovat muun muassa se, miten hyvin tutkimukseen valikoitunut otos edustaa perusjoukkoa ja liittykö havaintojen mittaamiseen virheitä. Tutkimuksen *validiteetti* puolestaan tarkoittaa sitä, miten osuvasti tutkimus mittaa niitä asioita, joita sen pitikin mitata. Validiutta heikentäviä asioita ovat muun muassa epätarkat mittarit, väärin valitut mitta-asteikot ja huonosti muotoillut kysymykset. (Vilkkä 2007, 149–150.)

Lukijatutkimuksessa suurimmaksi ongelmaksi muodostui liian pieneksi jäänyt otoskoko. Satojen ihmisten sijasta kyselyyn osallistui vain 79 henkilöä. Sen seurauksena yksittäisten vastaajien mielipiteet korostuivat liikaa, eivätkä kyselyn tulokset olleet yleistettävissä. Lisäpulmia koitui puutteellisista kaavakkeista, joiden takia osa kysymyksiin 18 ja 21 tulleista vastauksista piti jättää käsittelemättä.

Sytä pieneksi jääneeseen tutkimusaineistoon voi hakea esimerkiksi liian lyhyeksi asetetusta vastausajasta ja siitä, ettei kyselyn saateteksti puhutellut tarpeeksi hyvin kohdeyleisöä. Myös se, että vastaajat joutuivat maksamaan postimaksunsa itse, on voinut vaikuttaa vastaaja-aktiivisuuteen. Lomakkeisiin lipsahaneista lapsuksista voin syyttää vain itseäni.

Minun olisi pitänyt jo hyvissä ajoin tajuta, että lomakkeiden versiointi tulee johtamaan ongelmiin. Sen sijaan, että olisin keskittynyt vain yhteen kyselykaavakkeeseen ja hionut siitä täydellisen, jouduin jakamaan rajallisen aikani kolmen lomakkeen välillä. Kiire kostaui ja sanomalehti- ja paperikaavakkeesta tipahti yksi monivalintakysymyksen vastausvaihtoehto pois. Nettikaavakkeeseen sitä vastoin jäi muutaman kysymyksen vanha versio. Kun paperisissa kaavakkeissa kysyttiin, seurasitko aiemmin Vapaa Sana -lehteä, nettikaavakkeessa kysymyksen oli muotoiltu muotoon, luitko aiemmin Vapaa Sana -lehteä. Lisäksi siinä viitattiin verkkoyhteyteen sanalla internet-liittymä. Muissa kaavakkeissa terminä käytettiin nettiyhteyttä.

Erot lomakkeiden sisällöissä ja ulkoasuissa ovat voineet vääristää tutkimustuloksia. Myös kysymyksen asettelut ja lomakkeen pituus ovat saattaneet vaikuttaa siihen, miten ihmiset ovat täyttäneet kaavakkeet.

12.1 Kuka vastasi?

Lomakekyselyiden haasteena on, ettei tutkija voi millään varmistaa, että vastaaja on todella se, kuka hän väittää olevansa. Toinen ongelma liittyy vastausten paikkansapitävyyteen. Niistä ei näet käy ilmi, onko vastaaja ollut tosissaan vai täyttänyt lomakkeet tietoisesti väärin. Arvoitukseksi jää myös se, onko henkilö ymmärtänyt kysymykset oikein vai jättänyt ohjeet kokonaan huomiotta. (Valli 2001, 102.)

Kahlatessani vastauslomakkeita lävitse minulle kävi selväksi, että ainakin pari henkilöä oli täyttänyt kaavakkeet niin sanotusti vasemmalla kädellä. He olivat hyppineet kysymysten yli ja täyttäneet monivalintakysymykset vetämällä yhden sarakkeen päälle pitkän viivan. Jos henkilö vastaa, että väitteet ”kuvat ovat sopivan kokoisia” ja ”kuvat ovat liian suuria” pitävät erinomaisesti paikkansa, voidaan perustellusti kysyä, kuinka luotettavia tämän vastaukset ylipäänsä ovat.

Muutamien vastausten kohdalla heräsi epäily, etteivät ne ole itsenäisen pohdinnan tuloksia. Yksi pariskunta oli täyttänyt lomakkeen selvästi yhdessä – sukupuoleksi oli merkitty kaavakkeessa sekä mies että nainen ja iäksi kaksi lukua. Toisessa tapauksessa kummastusta herättivät avointen vastausten samankaltaisuudet. Toinen epäilyjä herättäneistä nettikaavakkeista kuului 65-vuotiaalle, Torontossa asuvalle naiselle. Toisen täytöstä oli vastannut 70-vuotias mies, joka ei ilmoittanut asuinpaikkaansa.

Naishenkilö kertoi vastauksissaan, että häntä ärsyttävät Oskun (Kanadan Sanomien taittäjä) kuvat ja siirtolaisten tarinat. Erityisen hyviksi sisällöiksi hän mainitsi Jonathan Riikosen jutut, terveystiput sekä Toronton ja Suomen tapahtumat. Parannusehdotuksiin vastaaja kirjoitti: ”Kutsukaa Jonathan Riikonen takaisin päätoimittajaksi hänellä on taito nostaa lehti takaisin jaloilleen. Myös eri paikkakuntien tapahtumat ja kuulumiset omiin sivuihin on tällä hetkellä liikaa Tunder Bayta .”

Mieshenkilö oli samoilla linjoilla. Hyviksi sisällöiksi hän listasi paikallisuutiset ja Jonatan Riikosen jutut. Ärsytystä aiheuttaviksi asioiksi mies mainitsi Oskun kuvat. Parannusehdotuksiin vastaaja oli naputellut seuraavan viestin: ”Mielestäni eri paikkakunnilla voisi olla omat sivunsa. Johnatan Riikonen takaisin hänellä on hyvä ammattitaito nostaa lehti takaisin jaloilleen.”

Kyse ei voi olla pelkästä sattumasta. Joko mies ja nainen ovat miettineet vastauksia yhdessä tai sitten he ovat todellisuudessa yksi ja sama henkilö. Se, kummasta asiasta tapauksessa on kyse, jää arvailujen varaan, sillä vastaajat eivät jättäneet yhteystietojaan.

12.2 Kävikö kato?

Keskenään hämmästyttävän samankaltaisten vastausten lisäksi tuloksissa ihmetytti ihmisten myönteisyys Kanadan Sanomia kohtaan. Negatiiviset kommentit, joita lehden lukijat olivat ladelleet aiemmin etenkin lehden ulkonäöstä, loistivat tutkimuksessa poissaolollaan. Mahdollisia syitä kyselyn tulokseen on neljä:

1. Ihmisten valitus johtui muutosvastarinnasta. Ajan kuluessa mielipiteet ovat lieventyneet ja lukijat tottuneet uuteen julkaisuun.
2. Lehden kehitystyö on kantanut hedelmää ja pahimmat ongelmakohdat on saatu jo karsittua pois. Niinpä lukijoilla ei ole enää aihetta valittaa.
3. Lukijakyselyn vastaajat ovat pyrkineet miellyttämään lehden tekijäkaartia ja varoneet näyttämästä oikeaa mielipidettään.
4. Lehteen kaikista negatiivisimmin suhtautuvat lukijat eivät ottaneet osaa kyselyyn.

Lehden kannalta toivottavinta olisi, että kohdat yksi ja kaksi selittäisivät positiiviselta näyttävän tuloksen. Pelko muiden kohtien paikkansapitävyydestä on silti todellinen.

Vastaajien miellyttämisenhalusta todistaa tapaus, joka sattui, kun toimitin Scandinavian Delicatesseniin lisää kyselylomakkeita. Lomakkeita tiirailleet henkilöt paljastivat mieltäneensä, tipautetaanko negatiivista palautetta antaneet vastaajat automaattisesti ulos lukijakilpailun arvonnasta. On siis mahdollista, että osa vastaajista on yrittänyt parantaa voitonmahdollisuuksiaan mielistelemällä toimitusta.

Vilka muistuttaa, että arpajaisten käyttö kyselytutkimuksen houkutuslintuna on aina kaksipiippuinen juttu. Hyvät palkinnot voivat toki motivoida ihmisiä, mutta ne voivat myös johtaa heidät sivuraiteille. Vastaajat eivät välttämättä paneudu kysymyksiin oikeasti, jos heidän mielessään pyörivät vain dollareiden kuvat. (Vilka 2007, 66.)

12.3 Riittävän hyvä tutkimus

Luvussa 5.3 väitin, että kyselytutkimus on lähtökohtaisesti neutraali tapa tutkia asioita, sillä tutkija jää siinä ihmisille tuntemattomaksi. Tekemässäni lukijatutkimuksessa tämä lähtökohta ei tyystin toteutunut. Tutustuin työharjoittelujakseni aikana lukuisiin Kanadan Sanomien lukijoihin ja juttelin heidän kanssaan myös työn ulkopuolella. Niinpä en ollut mikään kasvoton tieteenharjoittaja.

On mahdollista, että puheeni ja tekoni sekä ihmisten mielikuvat minusta ovat vaikuttaneet siihen, millaisiksi lukijatutkimuksen tulokset muodostuivat. Tulevaisuudessa Kanadan Sanomien olisi hyvä harkita, että se teettäisi lukijatutkimuksensa jollain ulkopuolisella taholla.

Puutteistaan huolimatta lukijatutkimus puolustaa paikkaansa maailmassa. Se antoi välähdyksenomaisen kuvan Kanadan Sanomien lukijakunnasta ja siirtolaisten mieltymyksistä. Sitä voisikin pitää eräänlaisena päänavauksena pitkällisessä prosessissa, jonka myötä lehti hioutuu huippuunsa. Lisäksi se antoi lehden lukijoille tärkeän viestin: Teidän äänenne on tärkeä. Te olette se syy, miksi Kanadan Sanomia tehdään.

13 Oma kehitys

Opinnäytetyön tekeminen on ollut minulle mielekäs ja opettavainen kokemus. Sen myötä olen saanut perehtyä kanadansuomalaisten värikkääseen historiaan, kokeilla kykyjäni tutkijana ja oppinut näkemään omat vahvuuteni ja heikkouteni. Jos aloittaisin työni tekemisen vasta nyt, tekisin monet asiat varmasti toisin.

Olen hivenen murheissani siitä, ettei työstäni tullut niin hyvää kuin olisin toivonut. Ymmärrän näet nyt entistä paremmin, mikä merkitys kanadansuomalaisilla lehdillä on niiden lukijoille ja miten etuoikeutetussa asemassa olen ollut, kun olen saanut tehdä töitä mahtavalle siirtolaisjoukolle. Heidän vuokseen olisin halunnut saada aikaan jotain merkittävää. Tiedän silti, ettei ihmisen arvo ole siinä, että hän kykenisi heti huippusuorituksiin. Tärkeämpää on oppia virheistään ja tehdä asiat seuraavalla kerralla paremmin.

Tiedän, että ymmärrykseni maailmasta on vajavainen. Viimeistään kirjastojen loputtomilta tuntuvat kirjarivistöt ovat opettaneet, etten voi koskaan hallita kaikkia asioita. Siitä huolimatta motivaationi on korkealla. Haluaisin ehdottomasti perehtyä lisää esimerkiksi mediapsykologiaan ja erilaisiin vaikutustutkimuksiin. Ei ole yhdentekevää, tuottaako toimittaja lehtien sivuille jatkuvasti kauhistelevia juttuja väkivaltarikoksista vai positiivisia uutisia lääketieteen keksinnöistä. Hänen tekonsa vaikuttavat ihmisten mielikuviin ja sitä kautta todellisuuteen.

Toimittajan kantaman vastuun ohella olen alkanut miettiä entistä syvällisemmin tutkimustiedon oikeellisuutta ja tieteentekijöiden moraalia. Haaga-Helia ammattikorkeakoululla ei ole vielä käytäntöä, jossa opinnäytetyön tekijän tulisi esittää kyselyiden tulokset jollekin ulkopuoliselle tarkastajalle. Mikään ei siis estä, ettei opiskelija voisi ottaa mallia sosiaalipsykologian huippuhuujari Diederik Stapelista ja keksiä tutkimusaineistoa omasta päästään. Usko ihmisten rehellisyyteen on kunnioitettavaa, mutta kokemus on osoittanut, ettei se aina kannata.

Itse haluan aidosti kehittyä paremmaksi toimittajaksi ja ihmiseksi. Siihen minulla on varattu koko elämä aikaa.

14 Lopuksi

Kun aloitin opinnäytetyöni tekemisen, Kanadan Sanomia tehtiin kahdella eri paikkakunnalla ja osa sen ongelmista liittyi tiedon hitaaseen kulkuun eri toimipisteiden välillä. Helmikuussa 2013 lehti päätti tehostaa toimintaansa ja lakkauttaa Thunder Bayn toimiston. Journalistinen työ loppui Bay Streetillä maaliskuussa. Lopullisesti konttorin ovet sulkeutuivat huhtikuussa. Samalla paikkakunnalta katosi kymmenen lehden irtolumeromyyntipistettä, sillä lehtien jaosta vastanneen toimitussihteerin paikalle ei palkattu enää uutta henkilöä.

Vaikka Thunder Bayn asema tiedonvälityksessä on heikentynyt, paikkakunta ei hiljene. Alueen asukkaiden mielessä muhii jo ajatus oman paikallisjulkaisun perustamisesta. Se, toteutuuko idea ja onko lehdestä Kanadan Sanomien haastajaksi, jää vielä arvailuiden varaan. Tärkeintä kuitenkin on, että kanadansuomalaisilla riittää tulevaisuudessakin kotoimaista luettavaa.

Lähteet

Ainasoja, K. J. 2006. Pahe alas, hyve ylös – Koti-lehti Amerikan suomalaisten akkulturaation edistäjänä. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto. Turku. Luettavissa: <http://www.migrationinstitute.fi/pdf/webreports24.pdf>. Luettu: 17.4.2013.

Alopaeus, O. 2.5.2013. Päätoimittaja. Todistaja. Sähköposti.

Amerikan Uutiset 2013. Amerikan Uutiset – A bridge over the vast continent. Luettavissa: <http://www.amuutiset.com/en/history.html>. Luettu: 5.4.2013.

Bell, C. 1989. Finland and Finnish emigration, 1880–1914. Teoksessa Metsäranta, M. (toim.). Project Bay Street. Activities of Finnish-Canadians in Thunder Bay before 1915, s. 9–14. Thunder Bay Finnish-Canadian Historical Society. Thunder Bay.

Canada Post 2013. Delivery Standards. Luettavissa: <http://www.canadapost.ca/business/tools/pg/manual/pgservstds-e.asp?ecid=murl07001056#1780368>. Luettu: 7.4.2013.

DistanceFromTo 2013. Distance from Toronto to Vancouver. Luettavissa: <http://www.distancefromto.net/distance-from/Toronto/to/Vancouver>. Luettu: 7.4.2013.

Flightpedia 2013. Flight distance from Toronto to Thunder Bay. Luettavissa: <http://www.flightpedia.org/distance-toronto-canada-to-thunder-bay-canada.html>. Luettu: 24.4.2013.

Halminen, M. 1936. Sointula. Kalevan Kansan ja Kanadan suomalaisten historiaa. Kustantaja Mikko Ampuja. Mikkeli. Siirtolaisinstituutin julkaisema digitaalinen versio vuodelta 2009. Luettavissa: http://www.migrationinstitute.fi/pdf/books/Sointulan_historia_1936.pdf. Luettu: 17.1.2013.

Hepomäki, O. 4.4.2013. Päätoimittaja. Isien Usko. Sähköposti.

Hoffrén, H. 2000. Suomalaiset Ranskassa – sopeutuminen ja etninen identiteetti. Pro gradu. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä. Luettavissa:
<http://www.ulkosuomalainen.com/artikkelit/0008/siirtolaisuustutkimus/>. Luettu: 27.4.2013.

Isien Usko 2013a. Isien Usko 1/2013.

Isien Usko 2013b. Isien Usko 2/2013.

Kajorinne, M. 2006. A History of Finnish Businesses in the Thunder Bay Area. Thunder Bay Finnish-Canadian Historical Society. Thunder Bay.

Korhonen, T. 23.1.2013. Hallituksen puheenjohtaja. Vapaa Sana Press Ltd. Puhelin.

Korkiasaari, J. 1989. Suomalaiset maailmalla. Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset entisajoista tähän päivään. Siirtolaisuusinstituutti. Turku.

Korkiasaari, J. 2003. Suomalaiset maailmalla. Katsaus Suomen siirtolaisuuteen kautta aikain. Siirtolaisuusinstituutti. Turku. Luettavissa:
http://www.migrationinstitute.fi/articles/003_Korkiasaari.pdf. Luettu: 14.4.2013.

Länsirannikon Uutiset 2012a. Länsirannikon Uutiset lokakuu 2012.

Länsirannikon Uutiset 2012b. Länsirannikon Uutiset marraskuu 2012.

Länsirannikon Uutiset 2012c. Länsirannikon Uutiset joulukuu 2012.

Marttinen, V. & Salminen R. 2012. Roudasta rospuuttoon – Kanadansuomalaisten sanomalehtien historia ja tulevaisuuden näkymät. Amk-opinnäytetyö. Metropolia. Helsinki.

Metsäranta, M. 1989a. The Finnish Publishing Company (FPC) and the Työkansa. Teoksessa Metsäranta, M. (toim.). Project Bay Street. Activities of Finnish-Canadians in

Thunder Bay before 1915, s. 149–162. Thunder Bay Finnish-Canadian Historical Society. Thunder Bay.

Metsäranta, M. 1989b. Finnish Immigration to the Thunder Bay Area 1876–1914. Teoksessa Metsäranta, M. (toim.). Project Bay Street. Activities of Finnish-Canadians in Thunder Bay before 1915, s. 15–30. Thunder Bay Finnish-Canadian Historical Society. Thunder Bay.

Montrealin Suomalainen 2012. September 2012 edition. Luettavissa: http://montreal-lutheran.org/FinnishChurch/Documents/MS_19_55_Sept2012.pdf. Luettu: 8.4.2013.

Montrealin Suomalainen 2013. January 2013 edition. Luettavissa: http://montreal-lutheran.org/FinnishChurch/Documents/MS_20_56_Jan2013v2.pdf. Luettu: 8.4.2013.

Multicultural Canada. Vapaus. Luettavissa: <http://www.multiculturalcanada.ca/vapaus2500>. Luettu: 18.4.2013.

Mykkänen, P. 1998. Yhteisölehti. Tekijän opas. Inforviestintä Oy. Helsinki.

Myyrä, L. 2010. 85-vuotias Todistaja voi hyvin. Luettavissa: <http://www.todistaja.com/about.html>. Luettu 4.4.2013.

Nieminen, H. & Pantti, M. 2005. Media markkinoilla. Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen. 2. painos. Loki-Kirjat. Helsinki.

Penttinen, O. 20.2.2013. Taittaja. Kanadan Sanomat. Puhelin.

Pilli, A. 1982. The Finnish-language press in Canada, 1901–1939. A Study in the History of Ethnic Journalism. Institute of migration. Turku.

Pyhän Mikaelin Suomalainen Evankelisluterilainen Kirkko 2013. Welcome. Luettavissa: <http://montreal-lutheran.org/FinnishChurch/>. Luettu: 8.4.2013.

Raivio, Y. 1975. Kanadan suomalaisten historia I. Canadian Suomalainen Historiaseura. Copper Cliff.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6. uudistettu laitos. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Siirtolaisuusinstituutti 2011. Suomen siirtolaisuus. Luettavissa:

http://www.migrationinstitute.fi/stat/Suomen_Siirtolaisuus_A4.pdf. Luettu: 14.4.2013.

Statistics Canada 2010a. Ethnic origins, 2006 counts, for Canada, provinces and territories - 20% sample data. Luettavissa:

<http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/dp-pd/hlt/97-562/pages/page.cfm?Lang=E&Geo=PR&Code=01&Data=Count&Table=2&StartRec=1&Sort=3&Display=All&CSDFilter=5000>. Luettu: 13.1.2013.

Statistics Canada 2010b. Place of birth for the immigrant population by period of immigration. [http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/dp-pd/hlt/97-557/T404-](http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/dp-pd/hlt/97-557/T404-eng.cfm?Lang=E&T=404&GH=4&GF=1&G5=0&SC=1&RPP=100&SR=1&S=0&O=A&D1=1)

[eng.cfm?Lang=E&T=404&GH=4&GF=1&G5=0&SC=1&RPP=100&SR=1&S=0&O=A&D1=1](http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/dp-pd/hlt/97-557/T404-eng.cfm?Lang=E&T=404&GH=4&GF=1&G5=0&SC=1&RPP=100&SR=1&S=0&O=A&D1=1). Luettu: 13.1.2013.

Statistics Canada 2013a. Census Profile. Luettavissa:

<http://www12.statcan.gc.ca/census-recensement/2011/dp-pd/prof/details/page.cfm?Lang=E&Geo1=CSD&Code1=3520005&Geo2=CMA&Code2=535&Data=Count&SearchText=toronto&SearchType=Begins&SearchPR=01&B1=All&Custom=&TABID=1>. Luettu: 26.4.

Statistics Canada 2013b. Census Profile. Luettavissa:

<http://www12.statcan.gc.ca/census-recensement/2011/dp-pd/prof/details/page.cfm?Lang=E&Geo1=CMA&Code1=595&Geo2=PR&Code2=35&Data=Count&SearchText=Thunder%20Bay&SearchType=Begins&SearchPR=01&B1=All&GeoLevel=PR&GeoCode=595&TABID=1>. Luettu: 26.4.

Suomi-Konferenssi 2012a. Isien Usko. Luettavissa:
<http://suomiconference.org/page2.html>. Luettu: 4.4.2013.

Suomi-Konferenssi 2012b. Tervetuloa Suomi-Konferenssin web-sivuille. Luettavissa:
<http://suomiconference.org/index.html>. Luettu: 4.4.2013.

The Finnish American Reporter 2013. The Finnish American Reporter 2/2013.

Tilastokeskus 2012. Maahan- ja maastamuuttaneet lähtö- ja määrärajan, sukupuolen ja kansalaisuuden mukaan 1987–2011. Luettavissa:
http://193.166.171.75/Dialog/varval.asp?ma=055_muutl_tau_107_fi&ti=Maahan%2D+ja+maastamuuttaneet+l%E4ht%E4r%E4maan+i%E4n%2C+sukupuolen+ja+kansalaisuuden+mukaan+1987+%2D+2011&path=../Database/StatFin/vrm/muutl/&lang=3&multilang=fi. Luettu 13.1.2013.

Todistaja 2011. Etusivu. Luettavissa: <http://www.todistaja.com/index.html>. Luettu: 4.4.2013.

Todistaja 2012a. Digilehti: Todistaja Elokuu 2012. Luettavissa:
http://www.todistaja.com/pdf/August_2012.pdf. Luettu: 4.4.2013.

Todistaja 2012b. Digilehti: Todistaja Syyskuu 2012. Luettavissa:
http://www.todistaja.com/pdf/September_2012.pdf. Luettu: 4.4.2013.

Toiviainen, L. 2008. 75-vuotias Vapaa Sana. Lukijainsa omistama sanomalehti. Vapaa Sana Press Ltd. Toronto.

Valli, R. 2001. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle, s 100–112. PS-kustannus. Jyväskylä.

Vancouver Finlandia Club 2010. West Coast News. Luettavissa:
<http://vfc.vcn.bc.ca/category/westcoastnews/>. Luettu: 17.1.2013.

Vapaa Sana Press Ltd 1967. Markkinatutkimus. Kanadan Sanomien arkistot.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Kanadan Sanomien lukijatutkimus 2013

Vapaa Sana ja Canadian Sanomat yhdistyivät viime vuoden kesäkuussa. Tuloksena oli uusi, kaikille kanadansuomalaisten asioista kiinnostuneille henkilöille tarkoitettu viikkolehti.

Haluamme nyt selvittää, mitä mieltä lukijat ovat Kanadan Sanomista ja miten lehdestä saataisiin entistäkin parempi kokonaisuus. Mikä lehdessä toimii? Missä asioissa olisi vielä parantamisen varaa?

Palauta oheinen lomake täytettynä ja postimerkillä varustettuna 22. helmikuuta mennessä Thunder Bayn toimitukseen ja vaikuta siihen, millaista lehteä tulevaisuudessa luetaan. Samalla sinulla on mahdollisuus osallistua raha- ja tuotepalkintojen arvontaan. Kyselylomakkeita on saatavilla myös valikoiduista lehtipisteistä. Kyselyn nettiversio löytyy osoitteesta www.finnishcanadian.com.

- 1. Palkinto:** Kanadan Sanomien puolen vuoden tilaus kahdelle (arvo 126–180 dollaria)
- 2. Palkinto:** Sata (100) dollaria
- 3. Palkinto:** Kirjapalkinto.

Lukijatutkimuksen tulokset julkaistaan Kanadan Sanomien numerossa 10. Lisäksi niitä hyödynnetään Viivi Pietiläisen opinnäytetyössä.

Kaikki vastaukset käsitellään nimettöminä. Antamiasi osoite- ja nimitietoja käytetään vain arvontaan.

1. Sukupuolesi

- Mies
 Nainen

2. Minkä ikäinen olet?

___vuotta

3. Missä maassa olet syntynyt?

- Suomessa
 Kanadassa
 Muualla, missä: _____

4. Mikä on nykyinen asuinpaikkasi?

5. Kuinka monta vuotta olet asunut Kanadassa?

___vuotta

6. Kuinka sujuvasti luet englanninkielisiä tekstejä?

- Erinomaisesti
 Hyvin
 Kohtalaisesti

7. Onko sinulla nettiyhteys?

- Kyllä
 Ei

8. Seurasitko aiemmin Vapaa Sana -lehteä?

- Kyllä, tilasin lehteä
 Kyllä, luin irtonumeroita
 En tilannut enkä lukenut lehteä

9. Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, kuinka monta vuotta tilasit tai luit lehteä?

___vuotta

10. Seurasitko aiemmin Canadian Sanomia tai sen edeltäjää Canadian Uutisia?

- Kyllä, tilasin lehteä
 Kyllä, luin irtonumeroita
 En tilannut enkä lukenut lehteä

11. Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, kuinka pitkään tilasit tai luit lehteä?

___vuotta

12. Miten hankit Kanadan Sanomat?

- Minulla on kestotilaus
 Minulla on määräaikaistilaus
 Ostan lehden kaupasta
 Saan lehden tuttavalta
 Luen lehden kaupassa tai kirjastossa
 Muuten, miten: _____

Jos sinulla on kesto- tai määräaikaistilaus, voit siirtyä kysymykseen 15. Muutoin vastaa myös kysymyksiin 13 ja 14.

13. Jos hankit lehtesi muuten kuin tilaamalla, kuinka usein luet lehteä?

- Joka viikko
 1–2 kertaa kuukaudessa
 Harvemmin

14. Miten lehden tulisi muuttua, jotta voisit ryhtyä sen tilaajaksi?

15. Kuinka usein luet seuraavia juttuja? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

4. Aina 3. Useimmiten 2. Harvoin 1. En koskaan

Pääkirjoitus	4	3	2	1
Vitsit	4	3	2	1
Ajatusten aamiainen	4	3	2	1
Dollarin kurssi	4	3	2	1
Kuvakulma	4	3	2	1
Gallup	4	3	2	1
Suomesta ja maailmalta	4	3	2	1
First degree encounters	4	3	2	1
Coffee Break	4	3	2	1
Let's talk	4	3	2	1

16. Kuinka usein luet seuraavia juttuja? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

4. Aina 3. Useimmiten 2. Harvoin 1. En koskaan

Matkareportaasit	4	3	2	1
Siirtolaistarinat	4	3	2	1
Jutut toisen polven siirtolaisista	4	3	2	1
Näkökulmia Taka-Hikiältä	4	3	2	1
Muistojen Suomi-iskelmä	4	3	2	1
Toronton sivut	4	3	2	1
Jutut kanadansuomalaisen tapahtumista	4	3	2	1
Paikallisuutiset	4	3	2	1
Urheilusivut	4	3	2	1
Arviot (esim. kirja-arviot)	4	3	2	1
Asia-artikkelit (esim. näin hoidat terveyttäsi)	4	3	2	1
Ruokapalsta	4	3	2	1
Uskontosivut	4	3	2	1
Suomenkieliset kolumnit	4	3	2	1

17. Miksi luet Kanadan Sanomia? Voit valita useita vaihtoehtoja.

- Saadakseni tietoa Suomen asioista
 Saadakseni tietoa ulkomaiden asioista
 Pysyäkseen perillä kanadansuomalaisten asioista
 Saadakseni tietoa tulevista tapahtumista
 Tunteakseni yhteenkuuluvuutta
 Muistellakseni menneitä
 Tottumuksesta
 Viihtyäkseen/Kuluttaakseen aikaa
 Pitääkseni kielitaitoa yllä
 Muista syistä, mistä: _____

18. Kuinka hyvin seuraavat väitteet lehden sisällöstä pitävät paikkansa? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

5. Erinomaisesti 4. Hyvin 3. Kohtalaisesti 2. Huonosti 1. Erittäin huonosti

Sisältö on monipuolista	5	4	3	2	1
Jutut tempaisevat mukaansa	5	4	3	2	1
Juttujen kieli on rikasta	5	4	3	2	1
Jutut ovat sujuvia	5	4	3	2	1
Kuvatekstit ovat informatiivisia	5	4	3	2	1
Juttujen aiheet ovat kiinnostavia	5	4	3	2	1
Opin juttujen kautta uusia asioita	5	4	3	2	1
Otsikot innostavat lukemaan	5	4	3	2	1
Tekstit ovat hyvää suomen kieltä	5	4	3	2	1
Jutut on tehty minua varten	5	4	3	2	1
En jaksa lukea juttuja	5	4	3	2	1
Jutut ovat sopivan pituisia	5	4	3	2	1
Jutut on tehty ammattimaisesti	5	4	3	2	1

19. Mikä lehden sisällössä on erityisen hyvää?

20. Mikä lehden sisällössä ärsyttää?

21. Kuinka hyvin seuraavat väitteet lehden ulkonäöstä pitävät paikkansa? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

5. Erinomaisesti 4. Hyvin 3. Kohtalaisesti 2. Huonosti 1. Erittäin huonosti

Lehti on hyvännäköinen	5	4	3	2	1
Kansi houkuttelee lukemaan	5	4	3	2	1
Ulkoasu on yhtenäinen	5	4	3	2	1
On helppo ymmärtää, mihin kuvaan kuvatekstit liittyvät	5	4	3	2	1
Kuvia on sopivasti	5	4	3	2	1
Katson jutuista ensin kuvat	5	4	3	2	1
Kuvat ovat sopivan kokoisia	5	4	3	2	1
Kuvia on liian vähän	5	4	3	2	1
Jutut on sijoitettu loogisesti	5	4	3	2	1
Värisivuja on riittävästi	5	4	3	2	1
On helppo ymmärtää, mistä jutut alkavat ja mihin ne loppuvat	5	4	3	2	1
Kuvat ovat liian isoja	5	4	3	2	1
Löydän etsimäni helposti	5	4	3	2	1
Lehti näyttää ammattimaiselta	5	4	3	2	1

22. Mikä lehden ulkoasussa on erityisen hyvää?

23. Mikä lehden ulkoasussa ärsyttää?

24. Millaisia juttuja lukisit mielelläsi Kanadan Sanomista?

- Reportaaseja
 Tarinoita siirtolaisista
 Uutisia
 Kolumneja
 Neuvoja antavia artikkeleita
 Kirja- ja näytelmäarvioita
 Englanninkielisiä tekstejä
 Kysymys-vastaus-palstoja
 Muuta, mitä: _____

25. Mistä aiheista haluaisit lisää juttuja?

- Terveys/Hyvinvointi
 Tekniikka/Talous
 Kulttuuri/Viihde
 Yhteiskunta
 Siirtolaisuus
 Historia
 Luonto/Ympäristö
 Uskonto
 Muu aihe, mikä: _____

26. Mikä on tärkeintä Kanadan Sanomissa? Numeroi kolme tärkeintä asiaa.

1. Tärkein 2. Toiseksi tärkein 3. Kolmanneksi tärkein

- Monipuolinen sisältö
— Siirtolaisten tarinoiden kertominen
— Yhteishengen kasvattaminen
— Tapahtumista tiedottaminen
— Paikallinen sisältö
— Uutiset Suomesta
— Uutiset maailmalta
— Se, että lehti ilmestyy pääosin suomeksi
— Se, että kanadansuomalaisilla on oma lehti
— Muu, mikä: _____

27. Mikä olisi paras ilmestymistiheys lehdelle?

- Kerran viikossa
 Kerran kahdessa viikossa
 Kerran kuukaudessa
 Harvemmin

28. Minkä arvosanan antaisit lehdelle asteikolla 4–10 ja miksi?

29. Millaisia parannusehdotuksia sinulla olisi lehdelle?

30. Kuinka usein käytät finnishcanadian.com-sivustolla?

- Useammin kuin kerran viikossa
 Kerran viikossa
 1–2 kertaa kuukaudessa
 Harvemmin

31. Haluatko vielä lähettää palautetta tai kommentteja lehden toimitukselle?

Palauta lomake täytettynä ja postimerkillä varustettuna 22. helmikuuta mennessä osoitteeseen Box 26065, 300 Memorial Ave., Thunder Bay, ON P7B 0B2. Paperilomakkeita on saatavilla Thunder Bayssä Scandinavian Delicatessenistä ja Torontossa osoitteesta 191 Eglinton Avenue East.

Kiitos avusta ja onnea arvontaan!

Yhteystiedot arvontaa varten

Nimi: _____

Osoite: _____

Puhelin: _____

Osoite- ja nimitietoja käytetään vain arvontaan. Voittajille ilmoitetaan voitosta henkilökohtaisesti.